

Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije

**AKCIONI PLAN ZA ADRESIRANJE KLJUČNIH PREPORUKA
IZ IZVJEŠTAJA EVROPSKE KOMISIJE O CRNOJ GORI 2021.**

Podgorica, 9. decembar 2021.

SADRŽAJ

UVOD	3
KLASTER 1. TEMELJNA POGLAVLJA	5
KLASTER 2. UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE	22
KLASTER 3. KONKURENTNOST I INKLUZIVNI RAST	45
KLASTER 4. ZELENA AGENDA I ODRŽIVA POVEZANOST	64
KLASTER 5. RESURSI, POLJOPRIVREDA I KOHEZIJA	71
KLASTER 6. VANJSKI ODNOSI.....	78

UVOD

Izveštaj Evropske komisije za Crnu Goru, koji pokriva period jun 2020 - jun 2021. godine, a koji je objavljen oktobra 2021, Vlada Crne Gore percipira kao ključni mehanizam nadzorne uloge Evropske komisije i država članica EU o ukupnim aktivnostima koje naša država sprovodi na planu evropske integracije, ujedno i kao dokument sa jasnim preporukama i smjernicama za dalje ubrzanje procesa i adekvatnu platformu za bolje planiranje krovnih strateških dokumenata i planova u pristupnom procesu.

Vodeći se ključnim vanjskopolitičkim prioritetom u svom radu, članstvom u EU, Vlada je analizirajući ključne nalaze iz Izveštaja prepoznala potrebu za proaktivnijim pristupom i dodatnim instrumentom praćenja realizacije obaveza koje proizilaze iz pregovaračkog procesa s Evropskom unijom (pored već postojećih kojima se na redovnoj osnovi izvještava), kako bi pokazala jasnu odlučnost i opredjeljenje da se sve ključne i preostale obaveze na tom planu blagovremeno ispune. Kao najadekvatniji mehanizam za tu svrhu definisan je Akcioni plan koji predviđa aktivnosti koje treba da adresiraju one izazove koje je Evropska komisija notirala u Izveštaju, sa vremenskim okvirom primjene do kraja juna 2022, tačnije obuhvatiće period do dostavljanja Priloga Crne Gore Izveštaju Evropske komisije za 2022. godinu. Osnova za njegovu izradu su bile ključne preporuke iz *Izveštaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2021* (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_5279) i informacija pod nazivom „Ključni nalazi - godišnji izvještaj Evropske komisije za Crnu Goru 2021”, koju je pripremila Kancelarija za evropske integracije (<https://www.gov.me/dokumenta/b5f98cf5-f6a6-476b-9216-3133e67a8886>).

Svrha Akcionog plana je da bude dopunski mehanizam za ubrzanje ključnih aktivnosti iz procesa pregovora s akcentom na snažno učešće resora i komplementaran je svim drugim ključnim planskim dokumentima iz procesa pregovora s EU. Sa ciljem pažljivog planiranja zakonodavnog i strategijskog okvira Crne Gore, snaženja administrativnih i institucionalnih kapaciteta, kao i adekvatnog sprovođenja nacionalnog zakonodavstva usklađenog sa evropskim, **Plan se naslanja na već planirane aktivnosti krovnog dokumenta kojim se definišu obaveze Crne Gore u procesu pristupanja - Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2021 -2023, kao i na mape puta za sva pregovaračka poglavlja sa završnim mjerilima, te dinamičke planove aktivnosti u poglavljima 23 i 24.** Kroz analitički pristup preostalih obaveza koje proizilaze iz završnih mjerila, novoformirana preovaračka struktura Crne Gore je, vodeći računa o svim nalazima i preporukama Evropske komisije i država članica koje su adresirane našoj državi kroz Izveštaj Evropske komisije o Crnoj Gori 2021. i redovne godišnje sastanke strukture za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), pokrenula proceduru izrade mapa puta sa vremenski ograničenim nacionalnim planovima, čije ispunjenje treba da dovede do interne spremnosti Crne Gore za zatvaranje pregovaračkih poglavlja. Dinamički planovi aktivnosti u poglavljima 23 i 24 sadrže konkretne prioritete aktivnosti u ovim poglavljima koji vode do ispunjenja privremenih mjerila, s rokom realizacije do kraja 2021.

Vodeći princip predmetnog Akcionog plana je **princip odgovornosti**, pa je za svako poglavlje pravne tekovine definisana vodeća institucija, a za svaku aktivnosti definisana je institucija nosilac i rok, imajući u vidu preporuku Evropske komisije da ministarstva treba da snažnije demonstriraju posvećenost procesu i jasnu odgovornost za planirane aktivnosti.

Nakon prihvatanja Nove metodologije ovo je prvi Izvještaj EK koji sadrži informacije prilagođene klsterskoj podjeli poglavlja, mada je skeniranje stanja spremnosti našeg sistema za punu primjenu pravne tekovine EU i primjenu evropskih standarda rađeno kao i do sada, kroz procjenu u okviru 33 pregovaračka poglavlja, kao i u dijelu političkih i ekonomskih kriterijuma. Stoga je i Akcioni plan pripremljen u tabelarnom obliku za svih šest klastera, navodeći ključne preporuke po pojedinačnim poglavljima i nadležne resore, sa jasno definisanim aktivnostima koje se odnose na nadležnosti Vlade, nosiocima aktivnosti i rokovima predviđenim planom za njihovo ispunjenje.

Monitoring mehanizam, odnosno praćenje realizacije predmetnog Akcionog plana, kao i izvještavanje o njegovoj realizaciji biće ključni predmet rada Pregovaračke grupe, kojom upravlja glavni pregovarač, a čine je šest pregovarača koji su zaduženi za pojedinačne tematske klastere. Praćenje realizacije Akcionog plana i prateći izazovi biće ključna tema svake sjednice Pregovaračke grupe, koja će na mjesečnom nivou izvještavati Vladu o njegovoj realizaciji.

Ovako sistematizovan pristup ima za cilj da uputi na proaktivnost samih resora u rješavanju ključnih pitanja u svim sektorskim politikama EU i sva 33 poglavlja, kao i punu odgovornost institucija u pogledu ispunjavanja obaveza i prioriternih aktivnosti.

Budući da revidirana metodologija pregovaranja s EU predviđa održavanje međuvladinih konferencija nakon objavljivanja godišnjih izvještaja, kako bi se postavili prioriteti za narednih godinu dana u odnosu na nalaze iz Izvještaja, Akcioni plan će služiti i kao platforma za poziciju naše zemlje prilikom održavanja visokog dijaloga na političkom nivou tokom Međuvladine konferencije.

Kako bi dodatno promovisala princip transparentnosti i otvorenost prema javnosti, Vlada je ovaj dokument učinila javnim, kako bi građani i građanke Crne Gore bili upoznati sa planovima iz evropske agende, jer nas na to obavezuje i visoka podrška građana pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

KLASTER 1. TEMELJNA POGLAVLJA

U svijetlu Nove metodologije proširenja, od dinamike sprovođenja reformskih aktivnosti u okviru klastera 1 zavisice dalji napredak u pristupnim pregovorima Crne Gore s Evropskom unijom. U predstojećem periodu, potrebno je napraviti konkretan iskorak u oblasti pravosuđa (poglavlje 23), imajući u vidu da se u Izvještaju Evropske komisije konstatuje da implementacija ključnih pravosudnih reformi stagnira te da još uvijek nedostaje odlučna politička posvećenost potrebna za deblokiranje važnih segmenata reformi, a brojna imenovanja u pravosuđu i dalje su na čekanju u Skupštini, zbog nemogućnosti da se obezbijedi kvalifikovana većina. U poglavlju 23, iako već duži niz godina u reformi pravosuđa bilježimo samo ograničen napredak, ove godine je po prvi put konstatovano da u tom dijelu nije bilo napretka, te da ostaje ključna obaveza adresiranja preostalih preporuka Venecijanske komisije. Kao izazovi u poglavlju 23 ostaju izrada plana racionalizacije pravosudne mreže, usvajanje Akcionog plana za sprovođenje Strategije za reformu pravosuđa i Akcionog plana za sprovođenje IKT strategije, kao i u dijelu procesuiranja ratnih zločina pred domaćim sudovima, u odnosu na koje pitanje bi trebalo pristupiti izmjenama Zakonika o krivičnom postupku, a shodno preporukama Rezidualnog mehanizma. Takođe, potrebno je implementirati GRECO preporuke o finansiranju političkih partija. S druge strane, iako po prvi put imamo bolju ocjenu u slobodi izražavanja, potrebno je intenzivirati obaveze u tom dijelu, prvenstveno u dijelu usvajanja medijskih zakona i Medijske strategije. U poglavlju 24, potrebno je adresirati strukturne izazove koji negativno utiču na sistem krivičnog pravosuđa, poput široko rasprostranjene upotrebe sporazuma o priznanju krivice i ograničenog pristupa finansijskim istragama. U poglavljima 23 i 24 bi u narednom periodu trebalo uspostaviti pozitivan trend po pitanju bilansa rezultata u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući u dijelu borbe protiv pranja novca, šverca cigareta i trgovine ljudima, računarskog kriminala i trgovine oružjem, i to od početka postupka zaključno s pravosnažnim presudama. Kada je u pitanju trgovina ljudima, u posebnom fokusu je potrebno imati eksploataciju radne snage i srodna krivična djela. Takođe, potrebno je uspostaviti trend smanjenja upotrebe sporazuma o priznanju krivice, adresirati dugo trajanje sudskih postupaka, obezbijediti sistematsko pokretanje finansijskih istraga i snažiti trend u dijelu oduzimanja imovine. U prethodnom periodu, riješeni su svi ključni zahtjevi definisani završnim mjerilima u poglavlju 5, što je prepoznato i ovogodišnjim Izvještajem EK o Crnoj Gori, pri čemu ostaje aktuelno interesovanje EK za pitanje koncesije nad aerodromima Crne Gore. Kada je u pitanju poglavlje 18, preporuke EK o jačanju kapaciteta i obezbjeđivanju adekvatnog poslovnog prostora Uprave za statistiku su konstantne, jer sam nedostatak kadra nekad onemogućava proizvodnju određenih statističkih podataka u rokovima definisanim kalendarom Eurostata. Kod poglavlja 32, posebna pažnja se skreće na nedostatak operativnosti funkcije centralizovane budžetske inspekcije, kao i na jačanje primjene upravljačke odgovornosti u javnom sektoru. U oblasti reforme javne uprave, potrebna je snažna politička volja za efikasnu depolitizaciju javnog sektora, optimizaciju državne uprave i sprovođenje principa odgovornosti rukovodilaca.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
		U poglavlju 23, ostvaren je <u>isti nivo spremnosti</u> (umjerena spremnost) i <u>isti nivo ostvarenog godišnjeg napretka</u> (ograničeni napredak) kao u prethodnom Izvještaju. Imajući u vidu ocjene iz Izvještaja EK u kojem se konstatuje da u oblasti <u>pravosuđa</u> , nije ostvaren napredak, <u>što je lošija ocjena u odnosu na prethodni Izvještaj kada smo imali ograničeni napredak</u> , implementacija ključnih pravosudnih reformi stagnira. Još uvijek <u>nedostaje odlučna politička posvećenost potrebna za de-blokiranje važnih segmenata reformi</u> , a brojna imenovanja u pravosuđu i dalje su na čekanju u Parlamentu zbog nemogućnosti da se obezbijedi kvalifikovana većina. Ovo pitanje bi u predstojećem periodu trebalo postaviti kao apsolutni prioritet, potrebno je da svi politički

MPLJMP	23 – Pravosuđe i temeljna prava	akteri stave građanske interese ispred partijskih. S obzirom na značaj oblasti <u>borbe protiv korupcije</u> , potrebno dodatno poboljšati bilans ostvarenih rezultata u pogledu zaplijene i oduzimanja imovine. Inkorporiranjem novih stavki u Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću poboljšaće se i početni bilans rezultata. Na izazove u pogledu nezavisnosti Agencije, određivanja prioriteta, selektivnog pristupa i kvaliteta njenih odluka, EK ukazuje već duži niz godina, u predstojećem periodu bi trebalo inovirati Zakon o sprječavanju korupcije u cilju otkaljanja nedostataka u ovoj važnoj oblasti pregovora. U dijelu <u>temeljnih prava</u> , ostaju, izazovi u pogledu efikasne implementacije <u>nacionalnog zakonodavstva o ljudskim pravima</u> , usvanjanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, kao i drugih zakona i strategija koji su predviđeni PPCG-om stvorice se uslovi za dalji napredak. U oblasti <u>slobode izražavanja</u> , preostaje da se osigura potpun i efikasan sudski odgovor na slučaj napada na Oliveru Lakić i druge važne starije predmete. Usvajanje Medijske strategije, kao i usvajanje Zakona o medijima, Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore i Zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama, treba postaviti kao prioritet.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Ubrzati proces imenovanja nezavisnih, politički neutralnih i kompetentnih novih članova ključnih pravosudnih institucija		<u>Napomena:</u> Saradnja Skupštine i Vlade data na kraju segmenta.	Skupština	I kvartal 2022.
Započeti proces adresiranja preostalih preporuka Venecijanske komisije i GRECO preporuka		Izraditi Analizu ispunjenja ostalih preporuka Venecijanske komisije koristeći ostale podatke/istraživanja/preporuke kao pomoćne materijale (<u>Dinamički plan za poglavlje 23</u>) <ul style="list-style-type: none"> ○ otpočeti politički dijalog i razmotriti potrebu za izmjene pravnog okvira u odnosu na ovo pitanje; ○ nastaviti dijalog s poslaničkim klubovima kako bi se došlo do kompletiranja Tužilačkog savjeta. Utvrditi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama	MPLJMP MPLJMP, Sudski savjet, Skupština; MPLJMP, Skupština	IV kvartal 2021. IV kvartal 2021. IV kvartal 2021.

		MPLJMP	I kvartal 2022.
Pripremiti novu strategiju racionalizacije pravosudne mreže, zasnovanu na analizi koja je pripremljena prošle godine	<p>Revidirati Analizu za potrebe racionalizacije pravosudne mreže, obzirom na novonastale okolnosti koje utiču na efikasnost rada pravosuđa (pandemija virusa COVID-19, štrajk advokata, upražnjenost ključnih funkcija i kadrovske promjene u pravosuđu) i pripremiti plan daljih aktivnosti (<u>Dinamički plan za poglavlje 23</u>)</p> <p>Na osnovu revidirane Analize, pripremiti novu strategiju racionalizacije pravosudne mreže, zasnovanu na analizi koja je pripremljena prošle godine</p>	<p>MPLJMP, Vrhovni sud, Sudski savjet</p> <p>MPLJMP, Vrhovni sud, Sudski savjet</p>	II kvartal 2022.
<p>Nastaviti s isporukom redovnih obaveza koje su neosnovano odložene, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ usvajanje Akcionog plana za sprovođenje nacionalne Strategije za reformu pravosuđa, koji je na čekanju duže vremena; ○ sprovođenje IKT strategije pravosuđa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ usvojiti Akcioni plan za sprovođenje Strategije za reformu pravosuđa; ○ nastaviti s jačanjem kapaciteta Direktorata za sprovođenje IKT strategije u Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava 	<p>MPLJMP</p> <p>MPLJMP</p>	<p>IV kvartal 2021.</p> <p>IV kvartal 2021.</p>
Dovršiti reviziju zakonodavnog okvira u oblasti medija	Utvrđiti Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o medijima i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore te Prijedlog zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama	MJUDDM	I kvartal 2022.
Obezbijediti široke konsultacije o Medijskoj strategiji	Izrada prve Medijske strategije Crne Gore 2022-2026. i pratećeg Akcionog Plana za 2022.	MJUDDM	IV kvartal 2021.

Održati trenutni pozitivni trend jačanja nezavisnosti i profesionalizma RTCG	Utvrđiti Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore	MJUDDM	I kvartal 2022.
Jačanje performansi, nezavisnosti i kvaliteta Agencije za sprečavanje korupcije	Realizacija aktivnosti u okviru UNDP projekta koje se odnose na planove integriteta, analizu propisa u dijelu rizika od korupcije i izradu strateškog plana Agencije	ASK	II kvartal 2022.
<p>Bilans rezultata i efikasnost pravosudnog odgovora na korupciju i organizovani kriminal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ uspostaviti kredibilan početni bilans rezultata, u dijelu prevencije i represije korupcije, pranja novca i šverca cigareta, kroz kompletiranje sudskih postupaka s krivičnim istragama koje vode do optužnica i pravosnažnih sudskih presuda, koje predviđaju odvratajuće i konzistentne sankcije; ○ jačati početni bilans rezultata u istragama, krivičnom gonjenju i presudama u drugim oblastima organizovanog kriminala, naročito u slučajevima trgovine ljudima u svrhu seksualne eksploatacije, računarskog kriminala i trgovine oružjem, povezane s organizovanim kriminalom; ○ preduzeti konkretne mjere kako bi se ograničila upotreba sporazuma o priznanju krivice na izuzetne slučajeve i revidirati kaznenu politiku u cilju jačanja transparentnosti i kredibiliteta pravosudnog odgovora na korupciju i organizovani kriminal; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ u kontinuitetu ukazivati na uspostavljanje kredibilnog početnog bilansa rezultata, u dijelu prevencije i represije korupcije, pranja novca i šverca cigareta, kroz kompletiranje sudskih postupaka s krivičnim istragama koje vode do optužnica i pravosnažnih sudskih presuda, koje predviđaju odvratajuće i konzistentne sankcije; ○ kroz jačanje informacionog sistema obezbijediti kvalitetnu statistiku rada pravosudnih organa s ciljem pravljenja kvalitetne analize rezultata i efikasnosti pravosudnog odgovora na korupciju i organizovani kriminal; ○ preporučuje se Vrhovnom sudu da sudovi sa više obzira cijene postojanje uslova za usvajanje sporazuma o priznanju krivice, naročito u predmetima u kojima vođenje krivičnog postupka i ishod suđenja izazivaju naročitu pažnju javnosti (što je preporuka iz Analize krivičnih djela iz oblasti visoke korupcije); 	<ul style="list-style-type: none"> ○ MPLJMP ○ MPLJMP ○ Vrhovni sud 	<p>IV kvartal 2021.</p> <p>I kvartal 2022.</p> <p>IV kvartal 2021.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ izmijeniti Zakonik o krivičnom postupku i promijeniti pravnu praksu kako bi se adresiralo dugo trajanje sudskih postupaka i često odlaganje suđenja; ○ izmijeniti zakonsku osnovu i promijeniti pravosudnu praksu koja se odnosi na finansijske istrage, u skladu s međunarodnim standardima i EU praksom, kako bi se obezbijedilo sistemsko pokretanje finansijskih istraga paralelno s krivičnim istragama; ○ unaprijediti bilans rezultata u dijelu oduzimanja imovine i odgovarajućih iznosa, uključujući zaplijenu imovine stečene kriminalnom djelatnošću (proceeds of crime); ○ adresirati GRECO preporuke o finansiranju političkih partija kroz pripremu i započinjanje sprovođenja konkretnog plana kako bi se prikazao napredak. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ pripremiti izmjene Zakonika o krivičnom postupku i preporučiti Vrhovnom sudu da sa posebnom pažnjom pristupi poštovanju instituta suđenja u razumnom roku; ○ izraditi Analizu na temu pokretanja i sprovođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovine; ○ utvrditi na sjednici Vlade Prijedlog zakona o porijeklu imovine; ○ Saradnja Vlade i Skupštine data na kraju segmenta. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ MPLJMP ○ Radna grupa za izradu Analize ○ MPLJMP / 	<p>Januar 2022.</p> <p>IV kvartal 2021.</p> <p>I kvartal 2022.</p> <p>/</p>
--	--	--	---

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu da se uz snažniji angažman Vlade i Skupštine odblokira proces imenovanja nezavisnih, politički neutralnih i kompetentnih novih članova ključnih pravosudnih institucija, uključujući konstituisanje novog Tužilačkog savjeta.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu da Skupština intenzivira rad Odbora za sveobuhvatnu izbornu reformu, u cilju dovršetka zakonodavnih reformi u dijelu izbornog zakonodavstva, u skladu s preporukama OEBS-a.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu da Skupština i parlamentarni subjekti kroz kontinuirane napore stvore uslove za povećanje profesionalnosti, transparentnosti i odgovornosti Državne izborne komisije, uključujući i izbor novog predsjednika DIK-a.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu da se, na osnovu međupartijskog dogovora, pravni okvir revidira na način da se svi lokalni izbori održe istog dana, kako bi se izbjeglo stanje gotovo stalne predizborne kampanje na nacionalnom i lokalnom nivou.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu da se postigne širok međupartijski i društveni konsenzus o reformama vezanim za EU.

❖ *Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovih ciljeva.*

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MUP	24 – Pravda, sloboda i bezbjednost	<p>U poglavlju 24, ostvaren je <u>isti nivo spremnosti</u> (umjerena spremnost) i <u>isti nivo ostvarenog godišnjeg napretka</u> (određeni napredak) kao u prethodnom Izveštaju. Konstatovano je da je određeni napredak u ispunjavanju prošlogodišnjih preporuka naročito postignut u dijelu koji se tiče kapaciteta za upravljanje mješovitim migracionim tokovima i integracije izbjeglica. Istaknuto je, pak, da nijesu adresirani strukturalni izazovi koji negativno utiču na sistem krivičnog pravosuđa, poput široko rasprostranjene upotrebe sporazuma o priznanju krivice i ograničenog pristupa finansijskim istragama. S obzirom na to da su u pitanju preporuke koje Evropska komisija ponavlja iz godine u godinu, potrebno je pristupiti izmjenama i dopunama postojećih zakonskih rješenja, ili usvajanju novih akata, kojima bi se prorijedila upotreba sporazuma o priznanju krivice i omogućilo češće sprovođenje finansijskih istraga, koje bi trebalo u što je moguće većoj mjeri voditi paralelno s krivičnim istragama. U dijelu <u>borbe protiv organizovanog kriminala</u> zabilježen je <u>isti nivo spremnosti za članstvo</u> (određeni nivo spremnosti / umjerena spremnost), kao i <u>isti nivo napretka</u> (određeni napredak) u poređenju s prošlogodišnjim Izveštajem. U ovom dijelu naročito se izdvaja određeni napredak postignut u poboljšanju pristupa organa za sprovođenje zakona ključnim bazama podataka te povećanje broja istražitelja i eksperata u ključnim oblastima borbe protiv organizovanog kriminala. Međutim, kapaciteti za borbu protiv šverca duvana i pranja novca još uvijek nijesu na očekivanom nivou, tako da bi nadležne institucije trebalo da preduzmu aktivnosti usmjerene ka osnaživanju kapaciteta u navedenim oblastima. Dodatno, istaknuto je da Crna Gora i dalje treba da adresira određene sistemske nedostatke u svom sistemu krivičnog pravosuđa, uključujući i način na koji se u sudovima rješavaju predmeti organizovanog kriminala. S tim u vezi, imajući u vidu značaj ovog pitanja na pregovore u poglavlju 24, a samim tim i na sveukupni pregovarački proces, u skladu s revidiranom Metodologijom pristupanja EU, potrebno je obratiti naročitu pažnju na navedene sistemske nedostatke i uložiti dodatne napore da se isti isprave, a cjelokupan sistem krivičnog pravosuđa uskladi s evropskom praksom, kako normativno, tako i u praksi.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Dodatno ojačati kapacitete agencija za sprovođenje zakona, kroz:			MUP; MPLJMP;	

<ul style="list-style-type: none"> ○ uspostavljanje sistema bezbjedne elektronske komunikacije, koji dozvoljava agencijama za sprovođenje zakona i tužilaštvu da razmjenjuje podatke na efektivan i bezbjedan način; ○ vraćanje specijalnih istražnih mjera (SIM) u skladu s ustavnim principima; ○ povećanje broja istražitelja i eksperata u ključnim oblastima, i unapređenje rada policije vođene obavještajnim radom i proaktivnost policijskih istraga, naročito u dijelu pranja novca i šverca cigareta; ○ unapređenje specijalizovanosti službenika Specijalnog državnog tužilaštva. 	<p>Integrirati sistem za automatsku razmjenu podataka u svim institucijama – potpisnicama Sporazuma za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala (veza s Dinamičkim planom aktivnosti).</p> <p>Saradnja Vlade i Skupštine data na kraju segmenta</p>	<p>MFSS; VDT; SS; VS; FOJ (UP)</p>	<p>IV kvartal 2021.</p>
<p>Ojačati kapacitet Sektora granične policije u pogledu ljudskih resursa, opreme i infrastrukture, naročito u dijelu nadzora plave granice; nastaviti s preduzimanjem koraka u dijelu pregovora o sporazumima o readmisiji sa zemljama porijekla.</p>	<p>Formirati novo Koordinaciono tijelo koje bi bilo nadležno za praćenje implementacije Strategije upravljanja ljudskim resursima u Upravi policije za period 2019-2024.</p> <p>Izraditi Analizu stepena realizacije Šengenskog akcionog plana za period 2017-2021 (veza s Dinamičkim planom aktivnosti u poglavlju 24), s preporukama za dalje djelovanje.</p>	<p>MUP</p> <p>MUP</p>	<p>IV kvartal 2021.</p> <p>IV kvartal 2021.</p>
<p>Ograničiti upotrebu sporazuma o priznanju krivice na izuzetne slučajeve, u cilju poboljšanja transparentnosti i kredibiliteta pravosudnog odgovora na organizovani kriminal kroz više odvrtaču i dosljedniju politiku sankcionisanja</p>	<p>Sačiniti informaciju o preduzetim koracima u cilju realizacije preporuka iz Analize kaznene politike za najteža krivična djela, koju je sačinio Vrhovni sud, s preporukama za dalje djelovanje po pitanju ograničenja upotrebe sporazuma o priznanju krivice.</p>	<p>MUP; MPLJMP</p>	<p>I kvartal 2022.</p>

<p>Procijeniti pravni i operativni pristup finansijskim istragama, pranju novca, povraćaju imovine, kako bi se isti uskladili s EU i međunarodnim standardima i praksom, uspostavio integrisan pristup između svih uključenih institucija i obezbijedile im se neophodne pravne i operativne alatke za stvaranje uslova za uspostavljanje ubjedljivog bilansa rezultata u ovoj oblasti</p>	<p>Izraditi Analizu na temu pokretanja i sprovođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovine, s preporukama za dalje djelovanje.</p>	<p>VDT; SDT; sudstvo; MUP; MPLJMP</p>	<p>IV kvartal 2021.</p>
<p>Dalje ojačati kapacitet države za upravljanje granicom, kroz adresiranje kritičnih tačaka u dijelu koji se tiče ljudskih resursa i opreme</p>	<p>Formirati novo Koordinaciono tijelo koje bi bilo nadležno za praćenje implementacije Strategije upravljanja ljudskim resursima u Upravi policije za period 2019-2024.</p> <p>Izraditi Analizu stepena realizacije Šengenskog akcionog plana za period 2017-2021 (veza s Dinamičkim planom aktivnosti u poglavlju 24), s preporukama za dalje djelovanje.</p>	<p>MUP</p> <p>MUP</p>	<p>IV kvartal 2021.</p> <p>IV kvartal 2021.</p>
<p>Preduzeti neophodne korake u cilju uspostavljanja Sistema napredne informacije o putnicima (API)</p>	<p>Definisati nedostatke i naredne korake u cilju uspostavljanja Sistema napredne informacije o putnicima (API).</p>	<p>MUP</p>	<p>IV kvartal 2021.</p>
<p>Nastaviti s povećanjem stepena efikasnosti krivičnih istraga, kroz: i. uspostavljanje interoperabilnog sistema s jedinstvenom opcijom za pretragu;</p>	<p>i. Integrisati sistem za automatsku razmjenu podataka u svim institucijama – potpisnicama Sporazuma za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala (veza s Dinamičkim planom aktivnosti).</p> <p>ii. Saradnja Vlade i Skupštine data na kraju segmenta</p>	<p>MUP; MPLJMP; MFSS; VDT; SS; VS; FOJ (UP)</p> <p>Skupština</p>	<p>IV kvartal 2021.</p> <p>IV kvartal 2021.</p>

<p>ii. obnavljanje pune upotrebe specijalnih istražnih metoda (SIM), uz puno poštovanje ustavnih principa; i</p> <p>iii. povećanje broja istražitelja i eksperata u ključnim oblastima, kao što su finansijske istrage, računarski kriminal, forenzika, SIM</p>	<p>iii. Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji MUP-a povećati broj policijskih službenika u ključnim segmentima borbe protiv teškog i organizovanog kriminala: (1) finansijske istrage, (2) privredni kriminalitet (uključujući i koruptivna krivična djela), (3) visokotehnoški kriminal, (4) trgovina ljudima, (5) sprovođenje specijalnih istražnih metoda i mjera tajnog nadzora, (6) krvni delikti.</p>	<p>MUP</p>	<p>IV kvartal 2021.</p>
<p>Adresirati dugo trajanje suđenja i česta odlaganja u predmetima organizovanog kriminala</p>	<p>Preporučuje se Vrhovnom sudu da organizuje sastanak s predsjednicima sudova na kojem će ukazati na važnost poštovanja principa razumnog roka u suđenju i izbjegavanja odlaganja u predmetima organizovanog kriminala, i sačini informaciju o održanom sastanku.</p>	<p>Vrhovni sud</p>	<p>I kvartal 2022.</p>
<p>Osigurati snažnije međusobno razumijevanje između sudstva i tužilaštva po pitanju određenih važnih pravnih koncepata, kao što su pranje novca i kvalitet dokaza</p>	<p>Izraditi Analizu na temu pokretanja i sprovođenja finansijskih istraga i oduzimanja imovine, s preporukama za dalje djelovanje.</p> <p>Izraditi analizu o upotrebi izvještaja o sumnjivim transakcijama koje FOJ (UP) dostavlja SDT-u.</p>	<p>VDT; SDT; sudstvo; MUP; MPLJMP MUP</p>	<p>IV kvartal 2021. II kvartal 2022.</p>
<p>Poboljšati strateški monitoring sistema krivičnog pravosuđa tako što će se uspostaviti centralizovana baza podataka u oblasti organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou, prikupljenih od strane svih nadležnih institucija, za potrebe kreiranja analiza i javnih politika</p>	<p>Sačiniti Informaciju o implementaciji Sporazuma za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala – automatska razmjena podataka i na osnovu toga mogućnosti za uspostavljanje centralizovane baze podataka u oblasti organizovanog kriminala i korupcije</p>	<p>MUP</p>	<p>II kvartal 2022.</p>

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu vraćanja specijalnih istražnih mjera (SIM) u skladu sa ustavnim principima, zbog čega je važno donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, koji predviđa obnavljanje pune upotrebe mjera tajnog nadzora;

❖ *Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovog cilja.*

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MFSS	5 – Javne nabavke	Crna Gora je donošenjem Zakona o javnim nabavkama i Zakona o javno-privatnom partnerstvu, uz prateće podzakonske akte, usaglasila svoje zakonodavstvo sa evropskim i time stvorila osnovu za funkcionisanje modernog sistema javnih nabavki, koji je dodatno unaprijeđen pokretanjem sistema elektronskih javnih nabavki. Pomenute aktivnosti pozitivno su uticale na povećanje transparentnosti, efikasnosti i produktivnosti procesa u oblasti javnih nabavki. Ključni zahtjevi EK definisani završnim mjerilima ispunjeni su implementacijom pomenutih aktivnosti što je prepoznato i ovogodišnjim Izveštajem o Crnoj Gori. U narednom periodu, u fokusu aktivnosti će biti dalje unaprijeđenje elektronskog sistema javnih nabavki kroz proširenje mogućnosti koje nudi, kao i unaprijeđenje modela izvještavanja u cilju demonstracije njegove potpune primjene. Dalju modernizaciju elektronskog sistema prateće unaprijeđenje zakonske i podzakonske legislative. Međutim, interesovanje EK za pitanje koncesije nad aerodromima Crne Gore ostaje aktuelno.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Ponavlja se pitanje koncesije za aerodrome Crne Gore gdje EK očekuje informacije o statusu ovog projekta i dodatno je istaknuta važnost sprovođenja ove procedure po EU pravilima		Izvijestiti Evropsku komisiju o konačnom stavu Crne Gore u odnosu na pitanje koncesije za aerodrome Crne Gore, kroz sažetu informaciju o ovom pitanju koju će pripremiti nadležni resori s ciljem usvajanja predmetnog dokumenta na Vladi.	MFSS; MKI	I kvartal 2022.
EK očekuje potpunu primjenu sistema za elektronske javne nabavke u narednom periodu		Stvoriti uslove za potpunu primjenu sistema za elektronske javne nabavke.	MFSS;	IV kvartal 2021.

		<p>Povećanje broja statističkih izvještaja generisanih iz CEJN-a.</p> <p>Uvezivanje CEJN-a s elektronskim sistemima Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i Poreske uprave radi obezbjeđivanja dokaza o ispunjenosti obaveznih uslova za učešće u postupku javne nabavke.</p> <p>Na osnovu dosadašnjeg iskustva u primjeni elektronskog sistema, a u cilju njegovog daljeg unaprijeđenja za II kvartal 2022. planirano je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. Izmjene Zakona biće tehničke prirode kroz unaprijeđenje i prečišćenje teksta od odredbi koje su se pokazale kao negativne ili neprimjenjive.</p>	<p>Komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki</p> <p>UPC; MPLJMP</p> <p>MFSS</p>	<p>II kvartal 2022.</p> <p>II kvartal 2022.</p>
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
Uprava za statistiku	18 – Statistika	<p>U okviru poglavlja 18, Crna Gora je ostvarila umjerenu spremnost, dok je na godišnjem nivou postignut određeni napredak, kao i prethodne godine. Preporuke EK o jačanju kapaciteta i obezbjeđivanju adekvatnog poslovnog prostora Uprave za statistiku su kontinuirane, jer sam nedostatak kadra nekad onemogućava proizvodnju određenih statističkih podataka u rokovima definisanim kalendarom Eurostata, a nova zapošljavanja nijesu omogućena u potrebnoj mjeri posebno jer se nova zgrada Uprave za statistiku nalazi u takozvanoj “sivoj fazi”, odnosno nijesu u potpunosti završeni fini građevinski radovi. Očekuje se da će biti raspisan glavni tender za adaptaciju zgrade.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok

Crna Gora da ojača ljudske i finansijske resurse Uprave za statistiku	Jačanje administrativnih kapaciteta (6)	MFSS; Monstat	II kvartal 2022.
Ostvareti značajan napredak u usklađivanju sa ESA 2010, uključujući obezbjeđivanje statističkih podataka o državnim finansijama i svih dostupnih podataka o proceduri prekomjernog deficita	<p>Nadomjestiti nedostatak ekspertize u domenu državnih finansija, kao i poboljšati koordinaciju zadataka između MFSS, CBCG i Monstata, posebno u domenu razmjene podataka u dijelu statistike državnih finansija, nacionalnih računa i podataka o proceduri prekomjernog deficita. Detaljne aktivnosti sa rokovima za njihovu realizaciju biće sastavni dio Mape puta za ispunjenje završnih mjerila u poglavlju 18 – Statistika.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvrditi Predlog izmjena i dopuna Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike; • Usvojiti Mapu puta za ispunjenje završnih mjerila u PP18. 	MFSS; CBCG; Monstat	II kvartal 2022.
Opredijeliti dovoljno sredstava za realizaciju predstojećeg popisa stanovništva i organizovati isti u skladu sa zahtjevima i preporukama EU	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrditi Predlog zakona o budžetu za 2022. <p>Zakonom o budžetu za 2021, za potrebe aktivnosti Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. opredijeljeno je 3,6 miliona eura (3,4 mil. eura Upravi za statistiku i 0,2 mil. eura Upravi za katastar i državnu imovinu za objedinjene javne nabavke za aktivnost Popisa). S obzirom na to da popis nije realizovan u 2021, sredstva za ovu aktivnost se planiraju Zakonom o budžetu za 2022.</p>	MFSS	IV kvartal 2021.

		<ul style="list-style-type: none"> • Utvrditi Predlog zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova. • Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova (predviđene su aktivnosti kojima se proizvode podaci popisa shodno regulativi 763/2007). 		
Nova poslovna zgrada Uprave za statistiku još uvijek nije obezbijedena iako je proces javne nabavke okončan 2020.		Tender za adaptaciju zgrade Uprave za statistiku	MFSS; Uprava za katastar i državnu imovinu	II kvartal 2022.
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MFSS	32 – Finansijski nadzor	U oblasti finansijskog nadzora se notira umjerena spremnost. Određeni napredak je ostvaren kada je u pitanju implementacija prošlogodišnjih preporuka i to radom na strateškim dokumentima kojima se unaprjeđuje upravljanje i javna unutrašnja finansijska kontrola. Zabilježen je bolji napredak u odnosu na prošlogodišnju ocjenu. Posebna pažnja se skreće na nedostatak operativnosti funkcije centralizovane budžetske inspekcije, kao i na jačanje primjene upravljačke odgovornosti u javnom sektoru. Dodatno, potrebno je obezbijediti usklađivanje s direktivom EU koja se odnosi zaštitu finansijskih interesa EU.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Posebnu pažnju posvetiti operativnosti funkcije centralizovane budžetske inspekcije, kao i jačanju primjene upravljačke odgovornosti u javnom sektoru		Izrada Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru	MFSS	II kvartal 2022.
		Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva finansija i socijalnog staranja, formiran je novi Direktorat za budžetsku	MFSS	II kvartal 2022.

		inspekciju i suzbijanje nepravilnosti i prevara, u okviru kojeg su definisane dvije direkcije, Direkcija za budžetsku inspekciju i Direkcija za suzbijanje nepravilnosti i prevara (AFCOS kancelarija), koji će se kontinuirano unapređivati, što predstavlja adekvatan osnov za ispunjavanje navedene preporuke. Preduzete su aktivnosti u cilju zapošljavanja kvalifikovanog kadra za budžetske inspektore u Direkciji za budžetsku inspekciju, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva finansija i socijalnog staranja, <u>kojim je sistematizovano radno mjesto Glavnog budžetskog inspektora i 3 budžetska inspektora I.</u>		
Dalje usklađivanje s pravnom tekovinom u oblasti zaštite finansijskih interesa EU		Utvrđiti Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, koji se usklađuje s PIF Direktivom	MFSS/MPLJMP	II kvartal 2022.
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MFSS	Ekonomski kriterijumi	U oblasti ekonomskih kriterijuma Crna Gora, kao i prethodnih godina, ima umjerenu spremnost i ostvaruje određeni napredak. Kao jedan od ključnih izazova ostaju posljedice pandemija Covid-19, ali je notirano da su vlasti sprovele nekoliko paketa ekonomske podrške, čije su mjere u velikoj mjeri bile dobro ciljane, transparentne i privremenog karaktera. Kriza je ipak pokazala manjak diverzifikacije Crne Gore, što je čini izuzetno ranjivom na ekonomske potrebe (država previše zavisi od turizma). I dalje su prisutni fiskalni rizici iako je nova Vlada uspjela da ih ublaži akumulirajući značajne fiskalne rezerve za pokrivanje finansijskih potreba 2021. Potrebno je nastaviti sa aktivnostima koje za cilj imaju suzbijanje sive ekonomije. Sprovesti srednjoročni plan fiskalne konsolidacije koji predviđa značajno smanjenje budžetskog deficita i javnog duga.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok

Blagovremena izrada i dostavljanje PER-a 2022-2024. Evropskoj komisiji	Pripremiti novi Program Ekonomskog Razvoja, blagovremeno usvojiti i dostaviti Evropskoj komisiji	MFSS	Januar 2022.
Kada se država oporavi, potrebno je sprovesti srednjoročni plan fiskalne konsolidacije koji predviđa značajno smanjenje budžetskog deficita i javnog duga	Utvrđiti Predlog fiskalne strategije Crne Gore za period 2021-2024. – kojom se utvrđuje opšti okvir i mjere fiskalne politike koje će se implementirati u srednjoročnom periodu i koje će osigurati pozitivne fiskalne trendove;	MFSS	IV kvartal 2021.
	Usvojiti Smjernice makroekonomske i fiskalne politike, koje se donose na bazi Fiskalne politike i kojima se definiše godišnji fiskalni okvir i ažuriraju srednjoročne projekcije;	MFSS	Kontinuirano na godišnjem nivou
	Utvrđiti Zakon o budžetu Crne Gore za 2022, koji se donosi na bazi Smjernica i predstavlja fiskalni plan godišnjih prihoda i rashoda koji, između ostalog, reflektuju implemetaciju definisanih mjera fiskalne politike;	MFSS	IV kvartal 2021.
	Sa svrhom usklađivanja sa Predlogom Budžeta za 2022, a u cilju realizacije planiranih reformi, naročito programa EVROPA SAD, utvrditi predloge zakona o: obaveznom zdravstvenom osiguranju, porezu na podizanje gotovog novca sa poslovnog računa, reprogramu poreskog potraživanja, izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, izmjenama i dopuni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, izmjeni Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa, izmjenama i	MFSS	IV kvartal 2021.

	dopunama Zakona o radu, izmjeni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.		
Ojačati fiskalno upravljanje uspostavljanjem nezavisnog tijela za fiskalni nadzor	Kako bi se ojačao nadzor nad sprovođenjem fiskalne politike, posebno u dijelu ex ante ocjene, uz podršku EU, u toku je implementacija projekta „Podrška uspostavljanju Fiskalnog savjeta Crne Gore i njegovom radu” koji za cilj ima stvaranje uslova za uspostavljanje Fiskalnog savjeta Crne Gore kao nezavisnog tijela koje bi vršilo praćenje i ocjenjivanje planiranja i sprovođenja fiskalne politike. U toku 2020., od strane eksperta angažovanog na projektu, pripremljen je "opcionni dokument" koji sadrži pregled uporedne međunarodne prakse kada je u pitanju funkcionisanje tijela za fiskalni nadzor ali i predlog opcija za uspostavljanje Fiskalnog savjeta u Crnoj Gori. Formalno uspostavljanje Fiskalnog savjeta realizuje se kroz izmjene odnosno donošenje zakonske regulative.	MFSS	II kvartal 2022.
Podržati privredu smanjenjem zaostalih dugovanja u javnom sektoru i rokova za povraćaj PDV-a	U dijelu rokova za povraćaj PDV Vlada je, u sklopu Mjera podrške predložila skraćenje roka povraćaja PDV sa 60 na 30 dana u slučaju kada je iznos poreske obaveze (izlazni porez) u poreskom periodu manji od iznosa ulaznog PDV, koji poreski obveznik može odbiti u istom poreskom periodu, za iznose povraćaja PDV-a do 50.000 EUR.	MFSS	IV kvartal 2021.
Razvijati i sprovesti konkretne akcije i mjere za smanjenje sive ekonomije	Sprovesti istraživanje o obimu i strukturi sive ekonomije u CG sa ciljem uspostavljanja relevantne baze indikatora za praćenje realizacije aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije.	MFSS	Jun 2022.

Razvijati saobraćajnu infrastrukturu bez ugrožavanja fiskalne održivosti	Implementacija kapitalnog budžeta, u dijelu saobraćajne infrastrukture, u okvirima utvrđenim godišnjim zakonima o budžetu.	MFSS	Kontinuirano
Olakšati i promovisati izvoz od strane MSP-a	<ul style="list-style-type: none"> • Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2022. godinu; • Uspostavljanje koncepta osnivanja Crnogorske izvozne kuće; • Realizacija aktivnosti u okviru projekta "Promocija internacionalizacije crnogorske privrede sa fokusom na MSP": organizacija treninga na teme izvoznog poslovanja, Izrada publikacije vodič za izvoz, predstavljanje crnogorskih preduzeća na sajmu u Atini. 	MER	II kvartal 2022.

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

U cilju ispunjavanja ekonomskih kriterijuma potrebno je donijeti zakona o: obaveznom zdravstvenom osiguranju, porezu na podizanje gotovog novca sa poslovnog računa, reprogramu poreskog potraživanja, izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, izmjenama i dopuni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, izmjeni Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa, izmjenama i dopunama Zakona o radu, izmjeni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

U Izvještaju Evropske komisije ukazuje se na potrebu sprovođenja srednjoročnog plana fiskalne konsolidacije koji predviđa značajno smanjenje budžetskog deficita i javnog duga, kada se država oporavi, te je stoga važno što skorije donošenje Fiskalne strategije Crne Gore za period 2021-2024. i Zakona o budžetu Crne Gore za 2022.

❖ Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovih ciljeva.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
		U oblasti reforme javne uprave, konstatuje se da je postignut ograničeni napredak, što je pogoršanje u odnosu na 2020, kada je u Izvještaju ostvaren određeni napredak. Promjena vlasti i parlamentarne većine ozbiljno je pogodila državnu službu, potrebno je revidirati Zakon o državnim službenicima i namještenicima jer su sadašnjim Zakonom sniženi uslovi za

MJUDDM	Reforma javne uprave	kompetentnost, nezavisnost i zapošljavanje državnih službenika zasnovano na zaslugama. Takođe, potrebna snažna politička volja za efikasnu depolitizaciju javnog sektora, optimizaciju državne uprave i sprovođenje principa odgovornosti rukovodilaca.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Implementirati novu Strategiju za reformu javne uprave (PAR) i upravljanje javnim finansijama (PFM) u skladu sa nacionalnim smjernicama za strateško planiranje i njihovom povezivanjem sa srednjoročnim budžetskim okvirom		Usvajanje Strategije RJU 2022-2026.	MJUDDM	IV kvartal 2021. .
Unaprijediti pristup građana informacijama od javnog značaja finalizacijom, usvajanjem i početkom primjene izmjena i dopuna Zakona o slobodnom pristupu informacijama u skladu sa SIGMA principima javne uprave		Utvrđiti Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama	MJUDDM	IV kvartal 2021.
Osigurati efikasne linije odgovornosti između i unutar institucija; osigurati zapošljavanje na svim pozicijama u javnoj upravi u skladu sa načelima zasluga, kompetentnosti i transparentnosti		Unaprijediti postupak sprovođenja provjere znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina za rad u državnim organima	MJUDDM	II kvartal 2022

KLASTER 2. UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE

Ključne institucije u poglavlju su MER, MEPPU, MKI, MZ, CBCG, MFSS i AZZK. Važnost klastera se ogleda u pripremi Crne Gore da ispuni zahtjeve unutrašnjeg tržišta EU i od velike je važnosti za moguće mjere rane integracije. U odnosu na prošlu godinu, kod poglavlja 8 je zabilježen napredak, dok je kod tri poglavlja (1, 3, 4) ostao isti trend. Lošiji napredak u odnosu na prošlu godinu je konstatovan kod pet poglavlja (2, 6, 7, 9, 28), uglavnom zbog činjenice da izvještajni period jun 2020-jun 2021. nije obuhvatio sve ključne aktivnosti koje su se u ovim poglavljima realizovale nakon ovog roka, kao i zbog činjenice da neka zakonska rješenja koja su relevantna za napredak u ovim poglavljima, nijesu zaokružena u Skupštini, iako ih je Vlada utvrdila.

Crna Gora mora ostati posvećena daljem usklađivanju s pravnom tekovinom EU u oblastima kretanja kapitala i plaćanja sa sticanjem imovinskih prava u poglavlju 4, konkurencije i državne pomoći u poglavlju 8 i zaštite potrošača i zdravstvene zaštite u poglavlju 28 sa posebnim fokusom na razvoj operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
MER	1 – Sloboda kretanja robe	<p>Crna Gora u okviru poglavlja 1 već drugu godinu zaredom bilježi ograničen godišnji napredak.</p> <p>Kada je u pitanju infrastruktura kvaliteta, ukazano je na važnost jačanja administrativnih i finansijskih kapaciteta za oblast akreditacije, standardizacije i tržišnog nadzora, kako bi Institut za standardizaciju i Akreditaciono tijelo bili u potpunosti operativni, a Uprava za inspekcijske poslove obezbijedila dovoljno resursa za adekvatan nadzor nad sprovođenjem zakonodavstva. Neophodno je da se nastavi dalji rad na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, na način kako je to predviđeno Akcionim planom, a u tom dijelu je potrebno posebno dinamizirati aktivnosti kako bi se donijela zakonska rješenja i podzakonski akti koji direktno utiču na ispunjenje završnih mjerila. Crna Gora treba da obezbijedi da Institut za standardizaciju postane punopravni član evropskih organizacija za standardizaciju CEN /CENELEC. Ova obaveza proističe iz člana 77 SSP stav 2 tačka c koji propisuje da će ugovorne strane težiti da promovišu učešće nadležnih tijela Crne Gore u radu organizacija koje se bave standardizacijom, ocjenjivanjem usaglašenosti, metrologijom i sličnim oblastima (npr. CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET). Shodno navedenom, kako je Crna Gora kao ugovorna strana obezbijedila punopravno članstvo u ostalim navedenim evropskim institucijama postalo je važno da se i u ove dvije organizacije postigne punopravno članstvo. U ovom trenutku pored Uprave za inspekcijske poslove, tržišni nadzor vrše i još dva inspekcijska organa u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Što se tiče tržišnog nadzora, donošenjem novog zakonodavstva treba da se riješi i planiranje novih administrativnih kapaciteta jer je problem razdvojiti i definisati inspektore koji su predviđeni da vrše ovaj važni dio inspekcijskog nadzora.</p>
MEPPU		Oblast hemikalija je prepoznata kao izuzetno kompleksna obzirom na kontinuirane izmjene na nivou EU, a potrebno je da Crna Gora nastavi sa usklađivanjem s pravnom tekovinom EU, te da osigura sprovođenje usklađenog zakonodavstva u skladu sa regulatornim okvirom EU.
MKI		Jedan od izazova u poglavlju odnosi se i na donošenje Zakona o homologaciji motornih vozila, koji proističe kao obaveza iz drugog završnog mjerila. Obzirom na to će postupci provjere i način ovlašćivanja pravnih lica koja bi se bavila homologacijom biti tretirani kroz Zakon o homologaciji motornih vozila i da provjeru dokumentacije vrši Mašinski

		<p>fakultet i ovlašćeni servisi, dok Ministarstvo saobraćaja daje finalno odobrenje, u izradu ovog propisa je uključena i akademska zajednica, odnosno Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore.</p> <p>Imajući u vidu da ovaj Zakon treba da bude usklađen sa četiri obimne direktive na nivou EU, od izuzetnog značaja je da se intenzivira rad na pripremi Zakona, kako bi se bi se EK obavijestila na vrijeme zbog potrebe da se obezbijede dovoljni kapaciteti EU službi za provjeru usklađenosti i kako bi se donošenje Zakona koji se od 2019. godine pomjera planiralo na adekvatan način prilikom izrade novog PPCG-a.</p>		
MZ		<p>Za rad na ispunjenju prvog završnog mjerila je neophodno osnažiti kapacitete Ministarstva zdravlja kako bi se osnažila dinamika rada na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, posebno imajući u vidu da EK neće tretirati ispunjenost prvog završnog mjerila dok god se ne donesu prateći podzakonski akti u oblasti lijekova i medicinskih proizvoda, ali i kozmetike.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
<p>Nastaviti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU onako kako je predviđeno Akcionim planom Ovo podrazumijeva kontinuirani rad na prenošenju pravne tekovine EU u sljedećim oblastima: Motorna vozila; Ljekovi i medicinska sredstva; Kozmetika; Hemikalije; Građevinski proizvodi; Energetska efikasnost i Eko dizajn.</p>		<p>Donijeti Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti</p>	MER	IV kvartal 2021
		<p>Donijeti Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu</p>	MKI	I kvartal 2022
		<p>Donijeti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije</p>		IV kvartal 2021
<p>Osigurati dovoljno ljudskih i finansijskih resursa za tržišni nadzor, tijela za standardizaciju i akreditaciju</p>		<p>Jačanje kapaciteta (PPCG 2022-2023)</p>	MER	II kvartal 2022
		<p>Priprema i izrada planske dokumentacije za izgradnju namjenskog objekta za tijela infrastrukture kvaliteta u okviru kapitalnog budžeta za 2022.</p>		
		<p>Povećanje zarada u prosjeku do 30% zaposlenih u Institutu za standardizaciju</p>		

		Dodatno preusmjeravanje sredstava MER-a, obezbijediti povećanje budžeta Instituta za 25%		II kvartal 2022
		Zapošljavanje 2 službenika u Institutu za standardizaciju u skladu sa povećanjem budžeta		
Obezbijediti da Institut za standardizaciju postane punopravni član evropskih organizacija za standardzaciju CEN/CENELEC.		Aplikacija za članstvo ISME -a u organizacijama CEN/CENELEC	ISME/MER	II kvartal 2022
Konstatovano je da nije bilo napretka u pripremi aplikacije za članstvo u CEN/CENELEC u prethodnom periodu, a EK je dodatno ukazala da jedan od izazova svakako popunjenost kapaciteta, imajući u vidu da je od predviđenih 29 pozicija popunjeno svega 19		Isporuka i izrada Aplikacionog fajla za članstvo u CEN/CENELEC u okviru projekta Tehnička podrška za usklađivanje i sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti unutrašnjeg tržišta – AIM II.		
Uprava za inspekcijske poslove da ojača kapacitete u dijelu tehničkog nadzora na tržištu (da se poveća broj inspektora)		Jačanje kapaciteta (PPCG 2022-2023)	UIP MUP UBHVFP UC	II kvartal 2022
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		

MER	2 – Sloboda kretanja radnika	<p>Crna Gora je u okviru poglavlja 2 postigla određeni nivo spremnosti, ali je, za razliku od dvije prethodne godine kada je imala određeni napredak, 2021. zabilježila ograničen godišnji napredak.</p> <p>Ključni izazov u ovom poglavlju predstavlja jačanje administrativnih i operativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine, posebno Zavoda za zapošljavanje i Fonda za zdravstveno osiguranje. Naime, imajući u vidu da će se pristupanjem u EU, Crna Gora učlaniti u mrežu Evropskih službi za zapošljavanje (EURES), potrebno je uložiti značajne napore da se u operativnom smislu nadogradi kapacitet ZZZCG, kao i da se administrativni kapacitet osnaži u kvantitativnom i kvalitativnom smislu za funkcionisanje u okviru EURUES-a. Pored toga, iako je Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Evropska kartica zdravstvenog osiguranja prepoznata, ali će se primjenjivati, takođe, danom pristupanja, potrebno je već raditi na jačanju kapaciteta Fonda za zdravstveno osiguranje, ali i na nivou primarne zdravstvene zaštite koji će sprovesti evropsku karticu zdravstvenog osiguranja.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Nastaviti uspostavljanje strukture i razvoj administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine, posebno u dijelu operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje		Jačanje kapaciteta (PPCG 2022-2023)	MER, ZZZCG	
		Usvajanje Kadrovskog plana ZZZCG i definisanje broja zaposlenih na poslovima EURES-a	ZZZCG	I kvartal 2022
		Ugovaranje Twinning ugovora (jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u pogledu sprovođenja AMTR, budućeg učešća u ESF-u i obezbijeđenja mobilnosti radne snage) – planirane vrijednosti 823.529,41 €	MER, ZZZCG	II kvartal 2022
		<ul style="list-style-type: none"> • Priprema tenderske dokumentacije o nabavi opreme (unaprijeđenje Zavodovog informacionog sistema, kako u hardverskom, tako i u softverskom segmentu) – planirane vrijednosti 2.117,647,06 miliona €. Pripremu tenderske dokumentacije sprovodi MOR kroz projekat “Jačanje operativnih kapaciteta ZZZCG za realizaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja kroz digitalizaciju”, 		II kvartal 2022

		<ul style="list-style-type: none"> • Priprema tehničkog izvještaja, koji sadrži rješenja za uspostavljanje baze (projekat MOR “Jačanje operativnih kapaciteta ZZZCG za realizaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja kroz digitalizaciju”) • Validacija izvještaja, podešavanje i usvajanje (projekat MOR “Jačanje operativnih kapaciteta ZZZCG za realizaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja kroz digitalizaciju”) 	MOR, ZZZCG	I kvartal 2022
				II kvartal 2022
Potrebno je uspostaviti uslove za sprovođenje procedura za zahtjeve stranih radnika za privremeni boravak i sezonsko zapošljavanje u crnogorskim predstavništvima u zemlji porijekla		Formiranje Međuresorne radne grupe za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima.	MUP	II kvartal 2022.
		Izveštaj Međuresorne radne grupe sa presjekom stanja i preporukama za adresiranje pitanja i odredbi iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima ¹ .	MUP, MVP, MER	II kvartal 2022.
Potrebno je jačati administrativne kapacitete za primjenu Evropske kartice zdravstvenog osiguranja		Jačanje kapaciteta (PPCG 2022-2023)		
		Prijem novih zaposlenih na poslovima međunarodnog zdravstvenog osiguranja kroz usvajanje kadrovskog plana: tri (3) nova službenika	FZD	II kvartal 2022
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
	3 –	Ključni izazov je osnivanje i rad Komore medicinskih sestara, babica i tehničara, a sve u cilju potpunog usklađivanja s Direktivom o priznavanju stručnih kvalifikacija i izmjenama Direktive 2013/55 gdje je Crna Gora u obavezi da do dana pristupanja		

¹ Biće razmatrano brisanje člana 81 Zakona o strancima, ukoliko izvještaj/analiza MRG da takvu preporuku.

MER	Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	<p>EU osnuje Komoru medicinskih sestara, babica i tehničara. Takođe, izazov će biti uspostavljanje „Bridging“ programa sa realnim rokom za implementaciju potreban da bi omogućio dopune obrazovanja zarad prepoznavanja na nivou EU.</p> <p>Izazov u ovom poglavlju predstavlja i usklađivanje svih propisa u Crnoj Gori sa Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivom 2013/55/EU o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Regulative (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta sa posebnim osvrtom na usklađivanje sektorskih propisa u oblasti automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija (doktor medicine, doktor stomatologije, doktor farmacije, medicinska sestra za opštu zdravstvenu njegu, babica, veterinar i arhitekta). Osim navedenog, potrebno je i usklađivanje svih propisa u Crnoj Gori sa Direktivom 2018/958 EU o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se regulišu profesije, a u cilju inoviranja postojeće Liste regulisanih profesija u Crnoj Gori.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Obezbijediti elektronsku registraciju svih vrsta preduzeća		Priprema neophodnih tehničkih preduslova za implementaciju potpune elektronske registracije poslovnih subjekata.	UPC	I kvartal 2022
Pojačati napore za uspostavljanje potpuno operativne Jedinственe kontakt tačke		<p>Usvajanje Izvjestaja za JKT sa akcionim planom</p> <p>Ugovaranje aktivnosti u okviru objavljenog IPA tender za uspostavljanje Jedinственe kontaktne tačke za usluge (Point of Single Contact), projekat “Provision of horizontal assistance for increasing the capacity of relevant institutions for harmonization and implementation of acquis in the area of Competitiveness and Innovation - IPA 2020”</p> <p>Bilateralno – tehnička saradnja – Ekspertska podrška u dijelu izrade normativnog akta Predlog Uredbe za uspostavljanje Jedinственe kontaknte tačke za usluge u Crnoj Gori</p>	MER	<p>I kvartal 2022</p> <p>II kvartal 2022</p> <p>II kvartal 2022</p>

<p>Nastaviti međuresornu koordinaciju i potpuno uskladiti sektorske propise sa Direktivom o uslugama</p>	<p>Usklađivanje pravnih akata sa Direktivom o uslugama i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formiranje Radne grupe za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu, i obezbjeđenje ekspertske podrške; 2. Zakon o morskome ribarstvu i marikulturi; 3. Zakon o upravljanju otpadom; 4. Formiranje Radne grupe za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. MER 2. MPŠV 3. MEPG 4. MER 	<ol style="list-style-type: none"> 1. I kvartal 2022. 2. IV kvartal 2021. 3. II kvartal 2022. 4. II kvartal 2022.
<p>Posvetiti pažnju daljoj nadogradnji administrativnih kapaciteta u Direkciji koja je nadležna za Direktivu o uslugama u Ministarstvu ekonomskog razvoja</p>	<p>Kada Jedinstvena kontakt tačka bude operativna, timu će biti uvećan za još jednog službenika koji će biti zadužen za praćenje operativnosti JKT-a i ostalih pitanja vezano za usluge.</p>	<p>MER</p>	<p>I kvartal 2023</p>
<p>Potpuno usklađivanje s pravnom tekovinom EU u oblasti poštanskih usluga tek treba da se postigne, uključujući usaglašavanje sa Regulativom o prekograničnoj dostavi paketa</p>	<p>Formiranje radne grupe za izradu Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatera</p>	<p>EKIP</p>	<p>II kvartal 2022</p>
<p>Osigurati kontinuirano usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u oblasti međusobnog priznavanja kvalifikacija i pratiti mjere utvrđene Nacionalnim planom razvoja kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija</p>	<p>Od strane Evropske komisije putem TAIEX aplikacije odobrena je tehnička podrška Republike Slovenije za usklađivanje sektorskih propisa u dijelu automatskog priznavanja u vidu radionica koje će se održati u I kvartalu 2022, a u cilju donošenja zakona i podzakonskih akata usklađenih sa Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivom 2013/55/EU o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i to za pripremu:</p>	<p>1.MZ,MER,LJKCG, NUMSIB,Stomatološka</p>	<p>1. I kvartal 2022</p>

	<p>1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti</p> <p>2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj njezi pacijenata</p> <p>3 Zakona o veterinarstvu</p> <p>3.1. Formiranje Radne grupe za izradu Zakona o veterinarstvu</p> <p>4. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata</p> <p>5.Uz tehničku podršku TAIEX-a , planirana radionica za pripremu izrade Zakona o zanatstvu u dijelu automatskog priznavanja i profesionalnog iskustva i usklađivanje sa Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivom 2013/55 EU o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.</p> <p>Usklađivanje ostalih propisa sa Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivom 2013/55 EU o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i to:</p> <p>1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planinskim stazama:</p> <p>2.Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o raftingu:</p>	<p>komora,FKCG,Univerzitet Crne Gore</p> <p>2.MZ,MER,LJKCG,NUMSIB,STKCG,FKCG,Univerzitet Crne Gore</p> <p>3.MPŠV, MER, UBHVFP, VKCG</p> <p>3.1. MPŠV, UBHVFP, VKCG</p> <p>4.MEPG, MER, IKCG, Univerzitet Crne Gore</p> <p>5. MER</p> <p>1.MER</p> <p>2. MER</p>	<p>2. I kvartal 2022</p> <p>3. I kvartal 2022</p> <p>3.1. I kvartal 2022</p> <p>4. I kvartal 2022</p> <p>5. I kvartal 2022</p> <p>1. II kvartal 2022.</p> <p>2. II kvartal 2022.</p>
--	---	---	--

		<p>3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o skijalištima:</p> <p>4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije</p> <p>5. Formiranje Radne grupe za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici (plan donošenja IV kvartal 2022)</p> <p>6. Kroz Bilateralno tehničku podršku Crnoj Gori za period 2021-2022 godinu, tražena je ekspertska podrška Republike Slovenije i predložen rok u cilju upoznavanja nadležnih institucija sa Direktivom 2018/958 EU o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se regulišu profesije, radi usklađivanja svih propisa, ali još uvijek nemamo povratnu informaciju o istom.</p>	<p>3.MER</p> <p>4.MKI</p> <p>5.MKI</p> <p>6. MUP, MFSS, MPLJMP, MER, MPNK, MEPG, MPŠV, MZ, MKI</p>	<p>3. II kvartal 2022</p> <p>4. IV kvartal 2021</p> <p>5. II kvartal 2022</p> <p>6. I kvartal 2022</p>
Resor nadležan za poglavje	Poglavje	Ključni izazovi		
CBCG	4 – Sloboda kretanja kapitala	Ključni izazov u ovom poglavlju predstavlja donošenje Zakona o svojinsko-pravnim odnosima za čije je donošenje u Parlamentu potrebno 2/3 većina što implicira da bi bila neophodna promjena odredbe Ustava koja definiše pomenuto pitanje. Potencijalni izazov može predstavljati ispunjenje preostalih obaveza u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma zbog osjetljivosti sadržaja same oblasti.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Potrebno je raditi na usvajanju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o svojinsko pravnim odnosima		Utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o svojinsko pravnim odnosima	MFSS	IV kvartal 2021

Potrebno je raditi na usvajanju novog Zakona o osiguranju	Priprema Predloga zakona o osiguranju Upućivanje Predloga zakona o osiguranju EK na mišljenje.	MFSS, ANO	IV kvartal 2021 I kvartal 2022
Potrebno je nastaviti usaglašavanje s pravnom tekovinom EU po pitanju platnih sistema	Priprema Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu	MFSS	IV kvartal 2021
Obezbijediti elektronsku registraciju svih vrsta preduzeća	Izrada elektronske jedinstvene registracione aplikacije Obezbjeđenje neophodnih tehničkih preduslova za implementaciju potpune elektronske registracije poslovnih subjekata.	UPC	I kvartal 2022
Donošenje novog strateškog okvira u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i jačanje kapaciteta za praćenje nefinasijskog sektora kroz visokorizične oblasti kao što su igre na sreću, ali i advokateske i notarske dužnosti	Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2022–2025. godina, s Akcionim planom 2022-2023. Upućivanje Nacrta Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma EK na mišljenje	MUP	I kvartal 2022 I kvartal 2022
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi	
MER	6 –	<p>Crna Gora u okviru poglavlja 6 bilježi ograničen godišnji napredak, što predstavlja pad u ocjeni u odnosu na Izvještaj za 2020. kada je zabilježen dobar napredak.</p> <p>Kada je u pitanju privredno pravo, neophodno je dovršiti usklađivanje zakonodanog okvira, odnosno Zakona o privrednim društvima („Sl. list CG, broj 65/20) sa pravnom tekovinom EU, u prvom redu Direktivom EU 2017/828, koja se pokazala kao zaista izazovna obzirom na kompleksnost materije i činjenicu da tretira pitanja prava akcionara. Takođe, ovaj Zakon je potrebno uskladiti i sa novim direktivama iz 2019, odnosno sa Direktivom (EU) 2019/1151 u pogledu upotrebe digitalnih alata i postupaka u okviru privrednog prava i Direktivom 2019/2121 u pogledu prekograničnih spajanja i podjela.</p>	

MFSS	Privredno pravo	U oblasti računovodstva je neophodno donijeti Zakon o računovodstvu. Propis je utvrđen na sjednici Vlade od 7. oktobra 2021. i upućen je u skupštinsku proceduru, a predstavlja osnov za izmjene podzakonskog akta - Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG“, broj 11/20), čime će se postići potpuna usklađenost sa direktivom o računovodstvu. Donošenje ovog podzakonskog akta je važno za uspostavljanje Centralnog registra propisanih informacija, kao zvaničnog mehanizma za prikupljanje i objavljivanje propisanih informacija u skladu s Direktivom o transparentnosti (2004/109/EZ), a koji je u nadležnosti Komisije za tržište kapitala.		
KzTK		Komisija za tržište kapitala treba da uspostavi Centralni registar propisanih informacija u skladu sa Direktivom o transparentnosti, ali se, pored donošenja pravilnika o finansijskim iskazima, kao jedan od izazova nameće i nedostatak finansijskih sredstava za uspostavljanje ovog registra.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Crna Gora da usvoji Zakon o računovodstvu i izmijeni Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica, što je preporuka koja je evidentirana i u Izvještaju o CG za 2020.		Utvrđivanje Predloga Zakona o računovodstvu Izmijeniti Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica	MFSS MFSS	IV kvartal 2021 II kvartal 2022
Nastaviti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU u oblasti privrednog prava, s posebnim fokusom na direktivu 2017/828 koja tretira prava akcionara, kao i direktive iz 2019. koje se odnose na upotrebu digitalnih alata i prekograničnih aktivnosti.		Donijeti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima - Formirati Radnu grupu za izradu ovog zakonskog rješenja koja će formirati Nacrt dokumenta	MER	II kvartal 2022
Nastaviti usklađivanje s Direktivom o transparentnosti, uključujući i režim koji se odnosi na sankcije. Dovršiti reviziju Kodeksa korporativnog upravljanja, koji je godišnjim Programom rada Komisije za tržište kapitala planiran za IV kvartal 2021.		Izmjene i dopune Zakona o tržištu kapitala – Formirati predloge za izmjene i dopune Zakona Razmotriti obezbjeđivanje podrške za izradu Kodeksa korporativnog upravljanja Uspostaviti Centralni registar propisanih informacija	KzTK	II kvartal 2022 II kvartal 2022 I kvartal 2022

Uspostaviti Centralni registar propisanih informacija, kao zvanični mehanizam za prikupljanje i objavljivanje propisanih informacija u skladu s Direktivom o transparentnosti.				
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MER	7 – Pravo intelektualne svojine	U oblasti intelektualne svojine je prepoznat ograničen godišnji napredak. U oblasti autorskog i srodnih prava, ostaje da Skupština usvoji Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima, koji se usklađuje s pravnom tekovinom EU, i to sa Direktivom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i multiteritorijalnom licenciranju prava za online korišćenje muzičkih djela. i Zakon o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. U oblasti prava industrijske svojine, Skupština treba da usvoji Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o priznavanju evropskih patenata. U oblasti sprovođenja prava intelektualne svojine neophodno je unaprijediti bilans rezultata u dijelu krivičnih istraga i krivičnog gonjenja u skladu sa standardima EU i međunarodnim standardima. Ovlašćenja po službenoj dužnosti treba da budu ojačana u ovom pogledu. Ocjenjuje se da su sankcije i kazne izrečene za povrede intelektualne svojine preniske da bi imale efekat odvratanja.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Usvojiti novu nacionalnu strategiju intelektualne svojine		Nacionalna strategija intelektualne svojine 2022-2025 (PPCG)	MER	II kvartal 2022
Nastaviti usklađivanje sa Direktivom o sprovođenju prava u dijelu koji se odnosi na mjere protiv posrednika		Dostavljanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima (koji sadrži odredbe koje se odnose na mjere protiv posrednika) na mišljenje EK	MER	II kvartal 2022

<p>U pogledu sprovođenja,format izvještavanja o carinskoj primjeni prava intelektualne svojine ostaje da bude u potpunosti usklađen sa budućim obavezama Crne Gore prema Evropskoj komisiji u pogledu izvještavanja.</p>	<p>Video-konferencija između Crne Gore i EK, DG TAXUD-om o dodatnim informacijama i pojašnjenjima oko formata za statističko izvještavanja za carinsku službu koje koriste carinske službe EU</p> <p>Upućivanje zahtjeva ekspertske pomoći pri izradi formata statističkog izvještaja Uprave prihoda i carina o rezultima u primjeni prava intelektualne svojine usklađenog sa formatom koji se koristi u EU preko TAIEX ili drugih oblika podrške/pomoći.</p>	<p>Uprava prihoda i carina</p> <p>Uprava prihoda i carina</p>	<p>I kvartal 2022</p>
<p>Poboljšati bilans rezultata u dijelu istraga, krivičnog gonjenja i sudskog epiloga;</p> <p>Ostaje da se unaprijedi bilans rezultata u dijelu krivičnih istraga i krivičnog gonjenja u skladu sa standardima EU i međunarodnim standardima. Ovlašćenja po službenoj dužnosti treba da budu ojačana u ovom pogledu. Čini se da su sankcije i kazne izrečene za povrede intelektualne svojine preniske da bi imale efekat odvraćanja.</p>	<p>Izrada analize bilansa rezultata u dijelu istraga, krivičnog gonjenja i sudskog epiloga pokrenutih postupaka, sa osvrtom na visinu izrečenih kazni, uključujući analizu vođenja postojećih registara u ovoj oblasti.</p>	<p>MPLJMP</p> <p>Sekretarijat Sudskog savjeta</p>	<p>II kvartal 2022</p>

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o zaštiti poslovne tajne u cilju usklađivanja sa pravnom tekovinom EU, odn. Direktivom o poslovnim tajnama.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima u cilju usklađivanja s pravnom tekovinom EU, odn. Direktivom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i multiteritorijalnom licenciranju prava za online korišćenje muzičkih djela.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o potvrđivanju Konvencije o priznavanju evropskih патената (Konvencija o evropskom patentu) od 5. oktobra 1973. godine, sa izmjenama člana 63 Konvencije o evropskom patentu od 17. decembra 1991. godine i izmjenama od 29. novembra 2000. godine kao preduslovu za pristupanje Evropskoj patentnoj organizaciji.

❖ *Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovih ciljeva.*

Resor nadležan za poglavje	Poglavje	Ključni izazovi			
MER/AZZK/ MFISS	8 – Konkurencija	<p>EK je ocijenila da je Crna Gora napredovala u poglavju 8, pri čemu je konstatovano da je postignut određeni napredak. Preporuke iz prošlogodišnjeg Izveštaja ostaju na snazi, pa je Crna Gora je ohrabrena da obezbijedi organu nadležnom za državnu pomoć neophodne informacije da se zaključi slučaj kompanije MA i isprate aktivnosti na uspostavljanju nove nacionalne avio kompanije, kao i da se riješe ostali slučajevi u dijelu dodjele državne pomoći. Neophodno je da CG obezbijedi transparentost u pogledu svih odluka o dodjeli državne pomoći i operativnu nezavisnost organa nadležnog za državnu pomoć, kao i djelotvornost njegove kontrole državne pomoći na svim nivoima. Ukazano je na važnost jačanja kadrovskih i finansijskih kapaciteta AZK. Takođe, posebno je prepoznata potreba snaženja kapaciteta Savjeta AZK u dijelu državne pomoći. Ponovljena je preporuka od prošle godine, da AZK poboljša bilans ostvarenih rezultata u oblasti antimonopolskih pravila i spajanja (povećati broj riješenih slučajeva). Kako bi pokazala da unapređuje svoju politiku izvršenja, AZK treba u potpunosti da iskoristi svoje izvršne nadležnosti, kroz sprovođenje više inspekcija na licu mjesta i dalje promovisanje politike oslobađanja ili umanjenja kazne kao sredstva za otkrivanje kartela. Jedan od izazova odnosi se svakako i na kapacitete sudova da postupaju u složenim slučajevima u oblasti konkurencije, te EK i u ovom Izveštaju konstatuje da njihovi kapaciteti moraju biti značajno ojačani. Konstatovano je da AZK još uvijek nije objavila mišljenja/donijela rješenja koja se tiču moguće dodjele državne pomoći u energetsom sektoru. Prepoznato je da AZK treba da nastavi da podiže nivo svijesti o pravilima za državnu pomoć među davaocima državne pomoći, kako na nacionalnom, tako i na lokalnoj nivou. Potcrtano da sve relevantne institucije treba da doprinesu jačanju pozicije AZK i Savjeta AZK, čime će se obezbijediti funkcionalan sistem kontrole državne pomoći, što je od presudnog značaja za napredak Crne Gore na putu ka EU.</p>			
		Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok

Crna Gora da nastavi usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom EU	<p>Donijeti Zakon o postupcima za naknadu štete zbog povreda konkurencije na tržištu</p> <p>Donijeti Odluku o regionalnoj mapi pomoći u Crnoj Gori²</p> <p>Donijeti Uredbu o načinu vođenja evidencije o državnoj pomoći³</p> <p>Pravilnik o metodi i načinu obračuna referentne i diskontne stope⁴</p>	<p>MER</p> <p>MFSS</p> <p>MFSS</p> <p>MFSS</p>	<p>IV kvartal 2022</p> <p>IV kvartal 2021</p> <p>II kvartal 2022</p> <p>II kvartal 2022.</p>
Crna Gora je ohrabrena da obezbijedi organu nadležnom za državnu pomoć neophodne informacije da se zaključi slučaj kompanije MA i isprate aktivnosti na uspostavljanju nove nacionalne avio kompanije, kao i da se riješe ostali slučajevi u dijelu dodjele državne pomoći.	Dostavljanje plana povraćaja državne pomoći od strane MKI kao i informacija od stečajnog upravnika i MFISS o eventualno izvršenom povraćaju na osnovu rješenja koja je donijela AZZK u dva postupka koji se odnose na MNG airlines. Dostavljanje zatražene dokumentacije od strane MKI, po zahtjevu AZZK koja je potrebna za zatvaranje trećeg započetog predmeta koji se odnosi na MNG airlines.	MKI	II kvartal 2022.
Neophodno je da CG obezbijedi transparentost u pogledu svih odluka o dodjeli državne pomoći i operativnu nezavisnost organa nadležnog za državnu pomoć, kao i djelotvornost njegove kontrole državne pomoći na svim nivoima.	Unapređenje registara državne pomoći kroz projekat IPA 2014, što će poboljšati ne samo transparentnost već i evidentiranje, izvještavanje i kumuliranje državnih pomoći	AZZK	II kvartal 2022
Ukazano je na važnost jačanja kadrovskih i finansijskih kapaciteta AZK. Takođe, posebno je prepoznata potreba snaženja kapaciteta Savjeta AZK u dijelu državne pomoći.	Analiza postojećih kadrovskih i finansijskih kapaciteta i njihove adekvatnosti u odnosu na obaveze koje ima AZZK	AZZK	I kvartal 2022

² Imajući u vidu da je EK izdala nove Smjernice za regionalnu državnu Pomoć 2022-2027, a koje stupaju na snagu od 1. I 2022. Odluka će biti donijeta krajem IV kvartala 2021.

³ Pripremljen Nacrt Uredbe, ali se čeka povezivanje Registara državne pomoći sa Upravom prihoda i carina, a koje zavisi od pruženja projekta IPA 2014

⁴ U toku je priprema, ali s obzirom da u Crnoj Gori nije razvijeno međubankarsko tržište i ne postoji praksa "trgovanja" na njemu a zbog specifičnosti izrade same metodologije obračuna trebalo bi pomjeriti rok za II kvartal 2022.

Da AZK poboljša bilans ostvarenih rezultata u oblasti antimonopolskih pravila i spajanja (povećati broj riješenih slučajeva).	Jačanje kadrovskih kapaciteta kroz usvajanje kadrovskog plana kojim će se precizirati broj slobodnih radnih mjesta u oblasti antimonopolskih pravila i spajanja Rješavanje svih započetih slučajeva u oblasti antimonopolskih pravila i spajanja	AZZK	I kvartal 2022
Kako bi pokazala da unapređuje svoju politiku izvršenja, AZK treba u potpunosti da iskoristi svoje izvršne nadležnosti, kroz sprovođenje više inspekcija na licu mjesta	Unapređenje softverskog rješenja i obuka za IT službenike za sprovođenje svih potrebnih aktivnosti neposrednog uvida 2 neposredna uvida Napomena: obje aktivnosti će se sprovesti kroz projekat IPA 2020	AZZK	2022-2023
Dalje promovisanje politike oslobađanja ili umanjenja kazne kao sredstva za otkrivanje kartela.	Započeti aktivnosti izrade brošura i promotivnog spota u cilju promocije politike oslobađanja ili umanjenja kazne Projekat IPA 2020	AZZK	II kvartal 2022
Kapaciteti sudova da postupaju u složenim slučajevima u oblasti konkurencije moraju biti značajno ojačani	Započeti intenzivne obuke sudija, fokusirana saradnja sudova i Evropske komisije, ali i evropskog pravosuđa na temu slučajeva iz oblasti zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći. Projekat 2021	AZZK	II kvartal 2021
AZK još uvijek nije objavila mišljenja/donijela rješenja koja se tiču moguće dodjele državne pomoći u energetskom sektoru.	Nastavak objavljivanja svih rješenja i mišljenja iz oblasti državne pomoći na internet stranici AZZK	AZZK	IV kvartal 2021 – II kvartal 2022
AZK treba da nastavi da podiže nivo svijesti o pravilima za državnu pomoć među davaocima državne pomoći, kako na nacionalnom, tako i na lokalnoj nivou.	Obavješćavanje svih davaoca državne pomoći na nacionalnom i lokalnom nivou o pravilima za državnu	AZZK	IV kvartal 2021

	<p>pomoć i potrebi dostavljanja planova državne pomoći za narednu godinu, sa prioritetima po kvartalima.</p> <p>Intenzivne obuke davalaca, ali i praktičan rad kroz obuku na konkretnim slučajevima državne pomoći planiran je nastavkom projekta IPA 2014.</p> <p>Osim davaocima, posebna pažnja će biti posećena i korisnicima državne pomoći, poslovnim udruženjima, Privrednoj komori CG.</p> <p>Nadogradnjom sva tri registra državne pomoći i povećanjem transparentnosti, svi davaoci, uključujući i davaoce na lokalnom nivou, biće posjećeni na licu mjesta od strane experata i imaće na raspolaganju projektnu podršku IPA 2014, u cilju znatnog unapređenja kontrole državne pomoći.</p>		
Sve relevantne institucije treba da doprinesu jačanju pozicije AZK i Savjeta AZK, čime će se obezbijediti funkcionalan sistem kontrole državne pomoći	Ponoviti inicijativu DRI o potpisivanju memoranduma o saradnji sa AZZK.	AZZK	I kvartal 2022

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu usklađivanja sa pravnom tekovinom EU u oblasti Konkurencije te je potrebno donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti konkurencije.

❖ Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovog cilja.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
-----------------------------	-----------	-----------------

CBCG	9 – Finansijske usluge	<p>Ostvarena umjerena spremnost i postignut određeni napredak, dok je u prošlogodišnjem Izvještaju bila umjerena spremnost i dobar napredak. Ovo je rezultat toga što Izvještaj EK nije obuhvatio informaciju o Procjeni kvaliteta aktive banaka u Crnoj Gori, što je i bila preporuka EK, koja je završena u septembru 2021.</p> <p>Zakonodavstvo je djelimično usklađeno s pravnom tekovinom EU o bankama i finansijskim konglomeratima. CBCG je tokom 2020. i 2021. najveći dio svojih aktivnosti usmjerila na praćenje finansijske stabilnosti bankarskog sistema i ublažavanje negativnih uticaja pandemije COVID-19. CBCG je donijela šest paketa privremenih mjera (mart 2020. – mart 2021.) s ciljem očuvanja i povećanja likvidnosti preduzeća i pojedinaca, te ublažavanja uticaja na smanjenje kreditne sposobnosti klijenata banaka uzrokovanih pandemijom. Time je primjena Zakona o kreditnim institucijama (kojim se vrši usklađivanje sa Direktivom odnosno Regulativom o kapitalnim zahtjevima) i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kao i 38 podzakonskih akata za njihovo sprovođenje, odložena je do januara 2022.</p> <p>Crnogorska pravila o osiguranju i profesionalnim penzijama djelimično su usklađena s pravilima EU i prvenstveno se temelje na pravilima Solventnosti I. Tokom 2020. ANO je nastavila rad na novom Zakonu o osiguranju koji bi trebao osigurati dalje usklađivanje s glavnom pravnom tekovinom EU, Direktivom Solventnost II i Direktivom o sprovođenju osiguranja.</p> <p>Što se tiče infrastrukture finansijskog tržišta, tržišta hartija od vrijednosti i investicionih usluga, KTK je nastavila sa pripremama za usklađivanje s pravnom tekovinom EU o investicionim fondovima (UCITS direktiva), alternativnim investicionim fondovima (Direktiva AIFMD) i penzionim fondovima (Direktiva IORP) i izradila početne nacрте ova tri zakona.</p> <p>Izazov za privremeno zatvaranje ovog poglavlja je dostizanje naprednog nivoa usklađenosti regulatornog okvira s pravnom tekovinom EU i njegova implementacija. Takođe, neophodno je obezbijediti stabilnost i nezavisnost regulatornih i nadzornih institucija sa adekvatnim administrativnim kapacitetima za primjenu i sprovođenje pravne tekovine od dana pristupanja.</p>										
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Preporuke EK</th> <th>Aktivnost</th> <th>Nosilac aktivnosti</th> <th>Rok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Crna Gora da primijeni zakonske i podzakonske akte koji se odnose na Direktivu o kapitalnim zahtjevima i Regulativu o kapitalnim zahtjevima</td> <td>Primjena Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kao i 38 podzakonskih akata</td> <td>CBCG</td> <td>I kvartal 2022.</td> </tr> <tr> <td>Crna Gora da dovrši Procjenu kvaliteta aktive i ukoliko je potrebno napravi plan o sprovođenju korektivnih mjera do kraja 2021.</td> <td>CBCG je realizovala procjenu kvaliteta aktive (AQR) u septembru 2021. Ocijenjeno je da nema potrebe za korektivnim mjerama jer je jedna banka proaktivno</td> <td>CBCG</td> <td>IV kvartal 2021.</td> </tr> </tbody> </table>	Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Crna Gora da primijeni zakonske i podzakonske akte koji se odnose na Direktivu o kapitalnim zahtjevima i Regulativu o kapitalnim zahtjevima	Primjena Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kao i 38 podzakonskih akata	CBCG	I kvartal 2022.	Crna Gora da dovrši Procjenu kvaliteta aktive i ukoliko je potrebno napravi plan o sprovođenju korektivnih mjera do kraja 2021.	CBCG je realizovala procjenu kvaliteta aktive (AQR) u septembru 2021. Ocijenjeno je da nema potrebe za korektivnim mjerama jer je jedna banka proaktivno
Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok									
Crna Gora da primijeni zakonske i podzakonske akte koji se odnose na Direktivu o kapitalnim zahtjevima i Regulativu o kapitalnim zahtjevima	Primjena Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kao i 38 podzakonskih akata	CBCG	I kvartal 2022.									
Crna Gora da dovrši Procjenu kvaliteta aktive i ukoliko je potrebno napravi plan o sprovođenju korektivnih mjera do kraja 2021.	CBCG je realizovala procjenu kvaliteta aktive (AQR) u septembru 2021. Ocijenjeno je da nema potrebe za korektivnim mjerama jer je jedna banka proaktivno	CBCG	IV kvartal 2021.									

		reagovala i preduzela aktivnosti za povećanje nivoa sopstvenih sredstava, tako da će datumom primjene rezultata AQR-a koeficijent adekvatnosti kapitala ove banke biti u zakonom propisanim limitima.		
Pravila Crne Gore o osiguranju i profesionalnim penzijama su i dalje djelimično usklađena s pravilima EU u ovoj oblasti i prevashodno se zasnivaju na pravilima Solventnosti I. Nastaviti rad na usklađivanju sa Direktivom Solventnost II.		Priprema Predloga zakona o osiguranju Upućivanje Predloga zakona o osiguranju EK na mišljenje	MFSS, ANO	IV kvartal 2021 I kvartal 2022
Nastaviti pripreme za usklađivanje s pravnom tekovinom EU u oblasti tržišta hartija od vrijednosti.		Priprema Nacrta zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, Nacrta zakona o alternativnim investicionim fondovima i Nacrta zakona o penzionim fondovima (javna rasprava i interna procedura)	MFSS, KTK	II kvartal 2022
Resor nadležan za poglavje	Poglavje	Ključni izazovi		
MER (zaštita potrošača) MZ (javno zdravlje)	28 – Zaštita potrošača i zdravlja	U oblasti javnog zdravlja, u prethodnom periodu bilježimo značajno smanjene aktivnosti na planu realizacije aktivnosti važnih za ispunjenje dva završna mjerila koja pokrivaju predmetnu oblast. Nedostatak administrativnih kapaciteta Ministarstva zdravlja negativno utiče na organizaciju aktivnosti u poglavlju u kojem se stvara jaz u napretku između zaštite potrošača i javnog zdravlja. Praktične posljedice vidimo u dvogodišnjem pomjeranju aktivnosti MZ-a u PPCG-u, dok veći dio aktivnosti ostaje nerealizovan.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok

Dovršiti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u oblasti zaštite potrošača na planu prava potrošača, potrošačkih kredita i alternativnog rješavanja potrošačkih sporova te sa najnovijom pravnom tekovinom EU o pravilima zaštite potrošača	Utvrđivanje Predloga Zakona o potrošačkim kreditima	MER/CBCG	I kvartal 2022
	Utvrđivanje Predloga Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu (kojim se u potpunosti preuzima Regulativa (EU) 2019/1020)	MER	I kvartal 2022
	Donošenje Odluke o metodologiji za utvrđivanje naknade za članove Odbora za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova	MER	I kvartal 2022
	Donošenje Pravilnika o programu i načinu polaganja stručnog ispita za lica za sprovođenje postupka vansudskog rješavanja potrošačkih sporova	MER	IV kvartal 2021
	Donošenje Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Vlade	Vlada	II kvartal 2022
	Priprema novog Nacrta Zakona o zaštiti potrošača (preuizmanje direktiva: 2019/2161/EU, 2019/770/EU i 2019/771/EU) spreman za javnu raspravu	MER	II kvartal 2022
	Formirana RG za pripremu Nacrta Zakon o kolektivnim tužbama (preuzimanje nove Direktive 2020/1828/EU)	MER	I kvartal 2022
Obezbjediti neophodne kapacitete za implementacije EU akija u svim relevantnim oblastima	Jačanje kapaciteta UIP-a kao kontakt tačke za CISZP (povećanje broja zaposlenih i edukacija) u skladu sa Odlukom o utvrđivanju liste nadležnih organa... („Sl. List“ br. 53/21),	UIP	II kvartal 2022
	Jačanje kapaciteta Mreže nadležnih organa u primjeni CISZP-a, i putem unapređenja javnog dijela (potrošač.me)	UIP	II kvartal 2022
		UIP	II kvartal 2022

	<p>Pripremne aktivnosti za formiranje Kancelarije za vezu u skladu sa novim Zakonom o nadzoru proizvoda na tržištu</p> <p>Izvođenje zajedničke opsežne akcije⁵ (online trgovina) u vezi sa primjenom Odluke o utvrđivanju liste nadležnih organa... (po uzoru na EU sweeps)</p> <p>Realizacija postupka kolektivne tužbe⁶ (treća) od strane potrošačke NVO (CEZAP)</p>	<p>UIP</p> <p>CEZAP</p>	<p>IV kvartal 2021</p> <p>IV kvartal 2021</p>
<p>Dovršiti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u oblastima prava pacijenata u prekograničnom pružanju zdravstvenih usluga i materijama ljudskog porijekla;</p>	<p>Pravilnik o izmjeni Pravilnika o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme koje moraju da ispunjavaju ovlašćene zdravstvene ustanove i pravna lica koja obavljaju pojedine poslove u vezi uzimanja i presađivanja tkiva i ćelija, kao i mjerama i aktivnostima za uspostavljanje i održavanje sistema kvaliteta;</p> <p>Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o načinu i uslovima za procjenu podobnosti i odabir davaoca, obimu i vrsti laboratorijskih testiranja živog davaoca i načinu praćenja zdravstvenog stanja davaoca;</p> <p>Pravilnik o bližim uslovima za obezbjeđivanje sljedljivosti tkiva i ćelija, kao i načinu i postupku praćenja ozbiljnih neželjenih pojava i ozbiljnih neželjenih reakcija;</p> <p>Pravilnik o izmjeni pravilnika o sadržini dokumentacije i uslovima prijema tkiva i ćelija u ovlašćenim zdravstvenim ustanovama koje vrše postupke obrade, očuvanja,</p>	<p>MZ</p>	<p>II kvartal 2022</p>

⁵ Nastaviti sa primjenom Odluke o utvrđivanju liste nadležnih organa kroz izvođenje zajedničkih opsežnih akcija jednom godišnje (2022 i 2023) (po uzoru na EU sweeps)

⁶ Finansiranje potrošačke NVO (CEZAP) u daljoj zaštiti kolektivnih interesa potrošača (analiza odgovarajućih sektora i pokretanje kolektivnih tužbi (jedna godišnje u 2022. i 2023.)) – MER i CEZAP

<p>Obezbjediti neophodne kapacitete za implementacije pravnu tekovinu EU u svim relevantnim oblastima, posebno u oblasti kontrole duvana;</p> <p>Nedovoljna primjena Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda - kontroli duvana na javnim mjestima, posebno u barovima, restoranima i noćnim klubovima, kao i slaba kontrola prodaje duvana maloljetnicima;</p>	<p>skladištenja ili distribucije, odnosno presađivanje tkiva i ćelija;</p> <p>Pravilnik o izmjeni pravilnika o bližim uslovima i načinu obilježavanja identifikacije i pakovanja tkiva i ćelija u postupku uzimanja i prijama u ovlaštenim zdravstvenim uslovima, kao i sadržini jedinstvenog identifikacionog broja;</p> <p>Pravilnik o izmjeni pravilnika o bližim uslovima i načinu vršenja transporta i obrade, prijemu tkiva i ćelija za skladištenje, kao i distribucije tkiva i ćelija;</p> <p>Pravilnik o sadržini pisane saglasnosti i njenom opozivu, kao i načinu identifikacije lica koja su dala pisanu saglasnost i izjave o njenom opozivu.</p>		
	Jačanje kapaciteta nadležnih inspekcija UIP-a ⁷	UIP	II kvartal 2022

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača u cilju usklađivanja s pravnom tekovinom EU.

❖ *Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovog cilja.*

⁷ U vezi sa ovom aktivnosti nadležne inspekcije (UIP) pripremaju analizu problema sa kojima se srijeću u nadzoru nad sprovođenjem Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda (u naznačenim segmenta), sa kojom ćemo brzo upoznati i MZ, kao nadležno za ovaj zakon, a sve u cilju da kroz sveukupno sagledavanje ovih problema i u međusobnoj saradnji, pripremimo najbolje odgovore (plan) za rješavanje problema koji su prisutni na tržištu.

KLASTER 3. KONKURENTNOST I INKLUZIVNI RAST

Razvoj, rješavanje izazova i napredak u okviru oblasti koje obuhvata Klaster Konkurentnost i inkluzivni rast je direktno vezan za inkluzivnost i održivost ekonomskog razvoja Crne Gore, zbog čega je značajna pažnja posvećena Programu ekonomskih reformi. Ključne institucije u ovom klasteru su MER, MFSS, MJUDDM, MPNKS, CBCG i UPC. Potrebno je održati fokus na obezbjeđivanju nezavisnosti medijskog sektora, zatim na PDV, akcize i direktnom oporezivanju, koordinaciju ekonomskih i monetarnih pitanja. Kao i ranijih godina, neophodno je raditi na usklađivanju crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, ali i jačanju administrativnih kapaciteta, u radnom i antidiskriminacionom zakonodavstvu, kao i na industrijskoj politici, istraživanju i inovacijama, obrazovanju, obuci i kompjuterizovanom tranzitnom sistemu kompatibilnom s EU. Važna je dobra koordinacija obaveza i osnaženi kapaciteti između MFSS, CBCG i MONSTAT-a u kontekstu statistike finansija Vlade i usklađenosti fiskalnih notifikacija sa ESA 2010 metodologijom. Potrebno je što prije donijeti Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza. Iako je Crna Gora zabilježila dobar nivo spremnosti u dva poglavlja (25 i 26), umjerenu spremnost ka dobrom nivou spremnosti u poglavlju 20, a umjerenu spremnost kod četiri poglavlja (10, 16, 17 i 29), a određeni nivo spremnosti u jednom poglavlju (19), u odnosu na prošlu godinu, nema konstatovanog napretka. Kod pet poglavlja je zabilježen isti trend kao prošle godine (10, 17, 20, 26 i 29), dok je kod tri poglavlja (16, 19, 25) dobijena lošija ocjena.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
MJUDDM	10 – Informatičko društvo i mediji	<p>Crna Gora je u okviru poglavlja 10 zabilježila isti godišnji napredak kao prethodne godine – organičeni napredak, ali već godinama održava umjereni nivo spremnosti za članstvo u EU.</p> <p>Ključni izazovi u ovom poglavlju se, preventivno, odnose na nezavisnost medijskog sektora od političkog uticaja, s čim je u uskoj vezi nezavisnost medijskog regulatora i jačanje njegove sposobnosti za izricanje mjera u tom smjeru. Stoga je akcenat na donošenju i konzistentnosti seta medijskih zakona, koji će doprinijeti većoj nezavisnosti medija, nacionalnog javnog servisa i medijskog regulatora, ali i pospješiti ukupni ambijent za slobodno djelovanje medija. Usvajanjem i dosljednom primjenom seta medijskih zakona (Zakon o medijima, Zakon o RTCG i Zakon o AVM uslugama) dodatno će se unaprijediti uslovi za jačanje nezavisnosti medijskog sektora i kapaciteta medijskog regulatora za sprovođenje pravne tekovine. Implementacijom sledećih zakona (Zakon o medijima, Zakon o RTCG i Zakon o AVM uslugama) obezbijediće se uslovi za jačanje i razvoj operativne nezavisnosti medijskog regulatora i nacionalnog javnog servisa, kao i administrativnog kapaciteta za sprovođenje standarda u oblasti AV politike. Usvajanjem i implementacijom Zakona o AVM uslugama obezbijediće se usaglašavanje sa Direktivom o</p>

AVM uslugama iz 2018, kao i realizacija očekivanja da AEM ima nadležnost da izriče potpuniji set mjera (upozorenja, novčane kazne i privremene ili trajne suspenzije). U okviru elektronskih komunikacija, usluga informatičkog društva, kao i u oblasti audio-vizuelnih medijskih usluga, potrebno je kontinuirano jačanje administrativnih kapaciteta.			
Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1. Potrebno je obezbijediti nezavisnost medijskog sektora od političkog uticaja, kao i jačanje kapaciteta medijskog regulatora i administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine.	1a Donošenje i konzistenstnost seta medijskih zakona; 1b Jačanje kapaciteta (PPCG 2022-2023);	MJUDMM, AEM	I kvartal 2022
2. Potrebno je da Crna Gora završi usklađivanje zakonodavstva posebno u dijelu audiovizuelne politike i da obezbijedi operativnu nezavisnost medijskog regulatora i nacionalnog javnog servisa;	2a Zakon o AVM uslugama 2b Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o RTCG 2c Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medijima;	MJUDMM	I kvartal 2022
3. Crna Gora treba da ostvari napredak u obezbjeđivanju AEM-u mogućnosti da izriče potpune mjere (upozorenja, kazne, suspenzije, itd.)	3a Jačanje kapaciteta (PPCG 2022-2023) 3b Donošenje seta medijskih zakona	MJUDMM, AEM	IV kvartal I kvartal 2022
4. Zakon o audiovizuelnim medijskim uslugama treba uskladiti s Direktivom o AVM uslugama iz 2018.	4a Zakon o AVM uslugama	MJUDMM, AEM	I kvartal 2022
5. Nastavak aktivnosti za dostizanje višeg nivoa pokrivenosti i razvoja elektronske komunikacione infrastrukture	5a Formiranje Radne grupe za izradu Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori 5b Formiranje Radne grupe za izradu Nacionalnog plana razvoja širokopojsnih mreža velikih brzina	MER	II kvartal 2022 II kvartal 2022 II kvartal 2022

		5c Formiranje Radne grupe za izradu Zakona o elektronskim komunikacijama		
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MFSS	16 – Porezi	<p>Ostvarena umjerena spremnost i postignut određeni napredak. Izazov u ovom poglavlju bi moglo biti kašnjenje u realizaciji projekta Reforme poreske administracije, kao i nemogućnost izrade strategije u cilju sprečavanja odliva kadra.</p> <p>Značajan napredak ostvaren je u primjeni Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana u vezi sa obilježavanjem duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama. Napredak je ograničen u rješavanju pitanja istaknutih u TADAT-u (analiza poreske uprave pomoću instrumenata za dijagnostičku ocjenu). Usvojene su manje izmjene zakonodavstva vezane za izuzeća od poreza na dodatu vrijednost (PDV) i ostala poreska izuzeća. Stoga, preporuke vezane za analizu TADAT-a i izuzeća od PDV-a iz 2020. i dalje važe.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1. Nastavi da sprovodi akcioni plan za rješavanje pitanja istaknutih u TADAT analizi;		<p>1a Projekat Reforma poreske administracije (RARP)⁸</p> <p>Potrebno je naglasiti da se realizacija preporuka kroz Akcioni plan prati od 2017. Kako će se nakon dogovora sa regionalnim koordinatorom MMF-a sačiniti plan tehničke pomoći za naredne 3 godine, revidiraće se Akcioni plan.</p> <p>1b Izrada novog plana aktivnosti za realizaciju RARP projekta (važećim planom predviđen je završetak projekta 2023);</p>	1aUPC	<p>1a 2023</p> <p>(uslovno jer je vezano za donošenje Novog akcionog plana)</p> <p>1b 30.12. 2021.</p> <p>1c I kvartal 2022</p>

⁸ Na osnovu TADAT procjene urađene 2015., konsultanti MMF-a su pružili ekspertizu u sljedećim oblastima: analiza rizika, upravljanje poreskim dugom, veliki poreski obveznici, poreska kontrola. Realizacija preporuka koje su predočili konsultanti se prati kroz Akcioni plan. Napominjemo da je veći broj preporuka realizovan ili djelimično realizovan. Preporuke koje nijesu realizovane tiču se organizacionih pitanja (odnos centrale i filijala po pitanju nadležnosti, organizaciona struktura, otpis duga, povrat PDV, stečajevi, organizaciona struktura VPO, penali, kamate, zakonsko rešenje za podnošenje IOPPD obrasca,) gdje su predložene zakonske izmjene. U 2020 godini pružena je podrška za VPO i poresku kontrolu, preporuke koje su date realizovane su 80%. Preporuke koje se odnose na IT se realizuju kontinuirano i sve su vezane za uvođenje novog integrisanog IT sistema-IRMS u sklopu RARP projekta.

	1c Početak aktivnosti na implementaciji skladišta podataka (DWH)/ poslovne inteligencije (BI) u okviru projekta „Reforma poreske administracije“.		
2. Ostvari dalji napredak u pogledu ukidanja oslobađanja od PDV-a i drugih poreza koji nijesu u skladu s pravnom tekovinom EU;	2a Utvrđivanje Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost; ⁹	MFSS	2a III kvartal 2022;
4. Donijeti strateški plan u cilju daljeg razvoja kapaciteta Uprave prihoda i carina i sprečavanja odliva kvalifikovanog i obučenog kadra.	4a Strategija ljudskih resursa/Plan obuka	MFSS/UPC	4a I kvartal 2022
	4b Izrada i Kadrovskog plana UPC za 2022		4b I kvartal 2022
5. Crna Gora još uvijek nema dovoljne tehničke kapacitete niti odgovarajuću infrastrukturu za primjenu IT sistema EU, kao što su Sistem kontrole kretanja akciza (EMCS) i Sistem razmjene informacija o PDV-u (VIES)	5a Implementacija Integrisanog informacionog sistema (IRMS) 5b Implementacijom integrisanog IT sistema uspostaviće se konekcija putem CCN mreže (koja je već u funkciji) za razmjenu informacija vezanih za VIES sistem.	UPC	Uslovno mart 2023 (po važećem akcionom planu). Zbog kašnjenja na projektu, donijeće se novi Akcioni plan.

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica u cilju usklađivanja s pravnom tekovinom EU.

❖ Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovog cilja.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
-----------------------------	-----------	-----------------

⁹ Ministarstvo finansija i socijalnog staranja će tokom 2022. predložiti izmjene i dopune Zakona o porezu na dodatu vrijednost, koje će obuhvatiti usklađivanje određenih poreskih olakšica iz Zakona sa pravnom regulativom Evropske unije, dok će potpuna usklađenost Zakona o porezu na dodatu vrijednost biti realizovana danom pristupa Crne Gore Evropskoj uniji.

CBCG	17 – Ekonomska i monetarna unija	<p>U oblasti ekonomske i monetarne unije Crna Gora ima umjerenu spremnost i ograničen napredak, posebno kada je u pitanju implementacija Akcionog plana za usklađivanje sa pravnom tekovinom u ovoj oblasti. Napredak u ovom poglavlju naročito je otežan ograničenim administrativnim kapacitetima i nedovoljnim resursima MONSTAT-a.</p> <p>Posebno je notirano kašnjenje sa predajom Programa ekonomskih reformi 2021-2023 Evropskoj komisiji, kao i da je fiskalni okvir podložan riziku i nesigurnosti.</p> <p>Potrebno je da Crna Gora nastavi sa implementacijom revidiranog Akcionog plana, kao i da se osiguraju adekvatni kapaciteti i koordinacija u izvršavanju obaveza između MFSS, CBCG i MONSTAT-a, kada je u pitanju statistika finansija Vlade i usklađenost fiskalnih notifikacija sa ESA 2010 metodologijom.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1. Blagovremena izrada i dostavljanje PER-a 2022-2024 EK.		Pripremiti novi PER, blagovremeno usvojiti i dostaviti EK.	MFSS	IV kvartal 2021.
2. Nastaviti sa implementacijom revidiranog Akcionog plana;		<p>Revidirati Akcioni plan i dostaviti EK</p> <p>Upućivanje Predloga zakona o osiguranju EK</p> <p>Utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti</p> <p>Fiskalnom strategijom predviđeno je osnivanje Fiskalnog savjeta Crne Gore kao nezavisnog tijela za fiskalni nadzor.</p>	<p>MFSS/CBCG/MONSTAT/ANO/KTK</p> <p>MFSS/ANO</p> <p>MFSS</p>	<p>I kvartal 2022.</p> <p>I kvartal 2022.</p> <p>II kvartal 2022.</p>

	Srednjoročna strategija upravljanja dugom 2022 – 2024.	MFSS	I kvartal 2022.
	Utvrđivanje Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	MFSS/Monstat	II kvartal 2022.
Finansiranje	Strategija implementacije ESA 2010 metodologije u statistici državnih finansija	MFSS	II kvartal 2022.
	Fiskalni savjet	MFSS	II kvartal 2022.
	Zapošljavanje šest službenika – Uprava za statistiku	Monstat	II kvartal 2022.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
MER	19 – Socijalna politika i zapošljavanje	<p>Crna Gora je u okviru poglavlja 19 postigla je, za razliku od prethodne godine kada je imala dobar napredak, 2021. zabilježila ograničen godišnji napredak.</p> <p>Ključni izazovi u ovom poglavlju odnose se i dalje na primjenu Zakona o radu, kao i razvijanja kvalitetnih mjera za zapošljavanje, usmjerenih posebno ka ranjivijim slojevima društva. U kontekstu zakonodavnih aktivnosti koje je potrebno adresirati u toku naredne godine, potrebno je zaokružiti usklađivanje s pravnom tekovinom u oblasti zaštite i zdravlja, i zabrane diskriminacije i socijalne politike. Dalje, Crna Gora treba posebno da osnaži mjere protiv sive ekonomije, ali i da unaprijedi sprovođenje Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, gdje je potrebno adekvatno snaženje inspektora koji će pratiti primjenu zakona. Izazov i dalje ostaje jaz između žena i muškaraca na tržištu rada, odn. u zapošljavanju i platama, zatim seksualnom uznemiravanju na radnom mjestu, neplaćenom radu, itd. Imajući u vidu da je Crna Gora usvojila Mapu puta za reformu socijalne zaštite, vrlo je važno nastaviti reformu</p>

		kroz fokus na preciznim podacima i povezanosti između aktivacije zapošljavanja i socijalne inkluzije uzimajući u obzir generalnu usmjerenost ka borbi protiv siromaštva. Nastavljene su aktivnosti u pogledu deinstitucionalizacije, hraniteljstva, usluga podrške za život u zajednici.	
Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Potrebno je raditi na adekvatnoj primjeni i praćenju primjene Zakona o radu	Utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu	MER, UIP MER	III kvartal 2022
Potrebno je zaokružiti zakonodavne aktivnosti u dijelu zaštite i zdravlja na radu	Donošenje Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022-2027. godine, sa Akcionim planom implementacije 2022. godine Donošenje podzakonskih akata	MER	II kvartal 2022
Potrebno je donijeti Zakon o izmjenama zakona o zabrani diskriminacije	Utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama Zakona o zabrani diskriminacije	MPLJMP	III kvartal 2022
Potrebno je donijeti Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom	Utvrđivanje Predloga zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom,	MER	II kvartal 2022
Osnažiti mjere za podsticanje zapošljavanja mladih Potrebno je nastaviti rad na razvoju Garanciju za mlade	Donošenje Programa za podršku zapošljavanju mladih Donošenje Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025 sa Akcionim planom za 2021 i Akcionim planom za 2022. godinu na godišnjem nivou kroz Donošenje Plana za implementaciju programa "Garancije za mlade"	MER	IV kvartal 2021. IV kvartal 2021 II kvartal 2022

Jačanje administrativnih kapaciteta centara za socijalni rad	Unaprijediti kapacitete centara za socijalni rad kroz povećanje broja voditelja slučajeva, njihovo rasterećenje, i implementirane treninge; Navedena aktivnost je direktno povezana sa mjerom PER-a (2022-2024) za dio koji se odnosi na socijalnu zaštitu i socijalnu inkluziju i tiče se Definisane finansijskih preduslova za reforme predložene Mapom Puta (Mapa puta za reformu socijalne i dječije zaštite za koju je sugerisano da se otpočne implementacija aktivnosti).	MFSS	Jun 2022
Razvijanje snažnije povezanosti između ZZZCG i centara za socijalni rad	konsultacija MER, ZZZCG i MFSS Donošenje AP za interoperabilnost	MER, MFSS, ZZCG	II kvartal 2022
Potrebno je raditi na politikama fleksibilnog radnog angažmana u cilju povećanja učešća na tržištu rada žena i mladih, poboljšanja ukupne produktivnosti i smanjenja troškova usljed bolovanja zbog nemogućnosti da se fizički radi u kancelariji	Utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu	MER	III kvartal 2022.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
	20 – Preduzetništvo i industrijska politika	<p>Crna Gora u okviru poglavlja 20 bilježi određeni godišnji napredak, što znači da u odnosu na prošlogodišnji Izvještaj bilježi istu godišnju ocjenu.</p> <p>Ukazano da je neophodno osnažiti međuresornu saradnju na tehničkom i političkom nivou kako bi se osigurala konzistentnost nacionalnih strateških dokumenata, odnosno da se dinamizira saradnja u pogledu koordinacije Industrijske politike sa Strategijom pametne specijalizacije i Programom ekonomskih reformi.</p>

MER		<p>Notirana je hiperprodukcija strateških dokumenata, pa je sugerisano da bi njihov broj trebalo smanjiti, kako bi se poboljšala efikasnost i olakšalo upravljanje preduzetničkom i industrijskom politikom.</p> <p>Uz dodatni fokus na 2 preporuke iz prošlogodišnjeg Izvještaja, adresirana je i jedna dodatna preporuka koja se odnosi na ubrzanje procesa usklađivanja sa Direktivom o borbi protiv zakašnjelih plaćanja. Kada je u pitanju preporuka koja se odnosi na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u oblasti borbe protiv zakašnjelih plaćanja, usvajanje Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza je planirano za IV kvartal 2021.g. Aktuelnim Zakonom o rokovima izmirenja novčanih obaveza u cilju sprečavanja neizmirenja novčanih obaveza u roku, pored rokova izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata, uređuju se i rokovi za izmirenje između javnog sektora i privrednih subjekata, što nalažu obaveze usklađivanja sa Direktivom.</p> <p>Na planu preporuke koja podrazumijeva pojačane napore ka kontinuiranoj koordinaciji industrijske politike sa drugim nacionalnim ključnim strategijama, u skladu sa izmijenjenom organizacionom strukturom formirano je novo Koordinaciono tijelo za implementaciju Industrijske politike 2019-2023, koje će u svom djelokrugu imati dodatan fokus na uspostavljanju koordinacije i konzistentnosti Industrijske politike sa S3 strategijom, kao i sa utvrđenim prioritetima strukturnih reformi iz Programa ekonomskih reformi. edan od izazova odnosi se i na donošenje Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, koji je kroz PPCG 2021-2023 planiran za IV kvartal 2021.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1. Dovršiti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU u oblasti borbe protiv zakašnjelih plaćanja		1a Utvrđivanje Predloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza.	1a MFSS	1a I kvartal 2022
2. Potrebno je fokusirati se na sprovođenje revidirane industrijske politike u saradnji sa relevantnim zainteresovanim stranama i u odnosu na specijalne mjere vezane za COVID19		2a Implementacija Akcionog plana Industrijske politike za period 2021-2022.g. i usvajanje Izvještaja o implementaciji Akcionog plana za 2021.g. ¹⁰	2a MER u koordinaciji sa institucijama uključenim u	2a II kvartal 2022.

¹⁰ Status: Koordinaciono tijelo za implementaciju Industrijske politike, kroz model institucionalne strukture uspostavljen na dva nivoa, na upravljačkom i operativnom nivou, rukovodi, organizuje i koordinira cjelokupnim procesom implementacije i monitoringa realizacije aktivnosti utvrđenih Industrijskom politikom 2019-2023.g., U cilju obezbjeđivanja odgovarajućeg vođstva u radu tijela i njegovog odlučivanja, kao i neophodnog nivoa saradnje relevantnih institucija sa privatnim sektorom, sastav Koordinacionog tijela na nivou strateškog upravljanja i odlučivanja, čine predstavnici Kabineta predsjednika Vlade, svih relevantnih ministarstava i institucija i predstavnici udruženja privatnog sektora (Privredna komora Crne Gore, Montenegro Biznis Alijanse, Unija poslodavaca Crne Gore, Zanatska komora Crne Gore).

			sprovođenje aktivnosti Akcionog plana za implementaciju	
3. Potrebno pojačati napore da se obezbijedi kontinuirana koordinacija industrijske politike sa drugim ključnim nacionalnim strategijama.	3a Kontinuirana komunikacija i periodični sastanci u okviru uspostavljenog konsultativnog mehanizma koordinatora ključnih strateških dokumenata. ¹¹	3a ME- koordinator Industrijske politike i Strategije za pametnu specijalizaciju u saradnji sa MFSS-koordinatorom Programa ekonomskih reformi.	3a Kontinuirano	
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MPNKS	25 – Nauka i istraživanje	Iako Crna Gora u oblasti nauke i istraživanja ima dobar nivo spremnosti za članstvo u EU, u toku 2020. je postigla određeni napredak, što predstavlja slabiju ocjenu u odnosu na prošlogodišnji izvještaj EK. Iako je Crna Gora značajno napredovala u sprovođenju Strategije pametne specijalizacije, EK je sugerisala značaj daljeg unapređivanja njenog sprovođenja, donošenje relevantnih propisa za njeno sprovođenje. U tom smjeru, potrebno je uspostaviti Fond za inovacije. Posebno je istaknuta saradnja između akademske zajednice i poslovnog sektora, kao prenošenje znanja između akademske zajednice i privatnog		

Shodno planu implementacije i monitoringa Industrijske politike Crne Gore 2019-2023, Ministarstvo ekonomskog razvoja kao koordinator Industrijske politike će upravljati cijelim procesom izrade dokumenta i procesuiranja ka Vladi i Evropskoj komisiji, nakon usvajanja.

¹¹ Status: U cilju daljeg doprinosa sveukupnom procesu koordinacije i implementacije i obezbjeđenju intenzivnije saradnje unutar i između ministarstava na tehničkom i političkom nivou inicirano je periodično održavanje sastanaka i konsultacija Ministarstva ekonomskog razvoja, kao koordinatora Koordinacionog tijela za sprovođenje Industrijske politike i koordinatora ključnih strateških dokumenata važnih za ovu oblast, sa koordinatorima Programa ekonomskih reformi i Strategije pametne specijalizacije. Intencija je da se obezbijedi kontinuirana koordinacija Industrijske politike sa drugim nacionalnim ključnim strategijama putem održavanja sastanaka koordinatora relevantnih strateških dokumenata na kojima će se razmotriti status, dalji koraci i aktivnosti i definisati zajedničke oblasti i teme koje je potrebno dodatno produbiti radi efikasnije implementacije i potrebne sinergije strateških dokumenata.

Paralelno sa ovim procesom, konsultacije se odvijaju na nivou kontinuirane komunikacije i saradnje učesnika Radnih grupa dokumenata Program ekonomskih reformi, Operativni program za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024.g. i Akcioni plan Industrijske politike 2021-2022.g.

sektora. Potrebno je intenzivirati ulaganje u istraživanje i inovacije i povećati učešće u novom EU projektu – Horizont Evropa 2021-2027.

Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1. Unaprijediti implementaciju Strategije pametne specijalizacije, usvojiti relevantnu legislativu	<p>1a Usvojiti Operativni program za implementaciju Strategije pametne specijalizacije za period 2021-2024;</p> <p>1b Usvojiti Akcioni plan za sprovođenje Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 za period 2023-2024.</p> <p>1c Obrazovati Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju</p> <p>1d Jačanje implementacionog okvira za inovacije i S3</p>	<p>1a MER</p> <p>1b MER</p> <p>1c MER</p> <p>1d MER</p>	<p>1a IV kvartal 2021.</p> <p>1b IV kvartal 2022.</p> <p>1c II kvartal 2021. IV kvartal 2021.</p> <p>1d IV kvartal 2022.</p>
2. Uspostaviti Fond za inovacije, odnosno, osposobiti ga za operativni rad	2e Jačanje kapaciteta Fonda za inovacije Crne Gore	2e MER	2e IV kvartal 2022
3. Učvrsti akademsku-biznis saradnju kao i “znanje” između akademskog i privatog sektora	<p>Za jačanje kapaciteta i iskorištenosti postojećih istraživačkih infrastruktura;¹²</p> <p>3b Nadgradnja platforme-postojećih servisa za povezivanje/unapređenje saradnje akademske i biznis zajednice (u prvom redu Naučna mreža);</p> <p>3 c Organizacija promotivnih aktivnosti;</p>	<p>MPNKS/MER (3a, 3b, 3c, 3d);</p> <p>Finansiranje budžet <u>MPNKS</u> 1.650.000 € u 2022.g.+IPA programi;</p>	<p>3a, 3b, 3c, 3d</p> <p>Kontinuirano</p>

¹² osnivanje novih u prioritnim oblastima (inovaciono-preduzetnički centri, naučno-tehnološki park, centri izvrsnosti), te kroz njih orijentacija ka primijenjenim i razvojnim istraživanjima;

		Obezbjedenje veće podrške iz nacionalnih izvora; 3d Obezbjedenje veće podrške iz međunarodnih izvora (Pretpristupni fondovi-IPA i EU Okvirni program za istraživanje i inovacije "Horizon Europe"). <u>Veza sa PER 2021-2023,</u> Poglavlje 5.3.4. Reformska mjera 11.		
4. Intenzivirati ulaganje u istraživanje i inovacije i povećati učešće u novom EU projektu – Horizont Evropa		4a Potpisivanje Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije "Horizont Evropa" - Okvirni program za istraživanje i inovacije planirano je za 7.decembar .t.g. <small>13</small> <u>Veza sa PER 2021-2023,</u> Poglavlje 5.3.4. Reformska mjera 12.	4a MPNKS Budžet CG 850.000 € u 2022.g.	4a I Q 2022.- (Kontinuirano)
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
		Crna Gora, u oblasti obrazovanja i kulture, ima dobar nivo spremnosti za članstvo u EU, ali je na godišnjem nivou, drugu godinu za redom, postigla određeni napredak, Imajući u vidu da je pandemija virusa COVID-19 snažno pogodila obrazovni sektor koji		

¹³ Sve pravne procedure u ovom smislu su pri samom kraju i očekuje se usvajanje ovog sporazuma na Vladi na prvoj sledećoj sjednici. Realizacija ovog programa će se ubuduće vršiti na bazi inovirane i neuporedivo finansijski povoljnije formule za iznos godišnje kontribucije koji plaća Crna Gora.

Organizacija promotivnih aktivnosti (info-dana, obuka, događaja za umrežavanje partnera) od strane mreže nacionalnih kontakt osoba Horizon Evropa programa u cilju povećanja učešća naučnoistraživačke i inovacione zajednice u program. Ova Mreža NCP-ja će biti ažurirana i proširena, da bi se program efikasnije promovisao u naučnoj, poslovnoj i inovatorskoj zajednici i time efikasnije realizovao. Planira se i veći broj osmišljenijoh i ciljanih promotivnih aktivnosti, čime bi se potencijalni benefiti ovog programa maksimalno približili zainteresovanim partnerima.

MPNKS	26 – Obrazovanje i kultura	<p>je sve svoje napore usmjerio ka održavanju kontinuiteta kroz učenja na daljinu, EK je ukazala na potrebu većih napora ka reformi u cilju poboljšanja inkluzivnog obrazovanja i pristupa kvalitetnom obrazovanju na svim nivoima obrazovanja. Potrebno je usvojiti i započeti sprovođenje Strategije ranog i predškolskog obrazovanja 2021-2025. Ukazano je na potrebu uspostavljanja adekvatnog mehanizma za praktično učenje na visokom i stručnom nivou obrazovanja.</p> <p>Potrebno je ubrzati proces otklanjanja nedostataka u učenju uzrokovanim digitalnom isključenošću koju doživljavaju mnoga djeca iz ranjivih grupa koja nemaju tehnološke uređaje ili pristup internetu.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1.Intenzivirati napore za poboljšano inkluzivno obrazovanje i kvalitet obrazovanja na svim nivoima		<p>1 a Osnažena dostupnost učenja i kvalitetni ishodi dece i učenika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obezbeđivanje usluga individualne, resursne i dodatne stručne podrške za razvoj i učenje na svim nivoima - Osnaživanje inkluzivne kopetencije kadra na svim nivoima putem obuka i praktičnog vođenja <p>1 b Unaprijeđen kvalitet obrazovno-vaspitanog rada na douniverzitetskom nivou</p> <p>Izrada, usvajanje i obuka za primjenu metodologije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta učenja u predškolskim ustanovama, osnovnim, stručnim školama i gimnazijama</p>	<p>1a MPNKS</p> <p>1b MPNKS</p>	<p>1a IV kvartal 2022</p> <p>1bIV kvartal 2021</p>
2. Usvojiti i započeti implementaciju nove Strategije koja se odnosi na rano i predškolsko obrazovanje 2021-2025 kao i da poboljša učešće u predškolsko obrazovanje sve djece;		<p>2a Pobołjšati uslove i obuhvat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih objekata, kao i otvaranje interaktivnih službi - Sprovođenje promotivnih i aktivnosti za roditelje <p>2b Pobołjšati kvalitet rada i kompetencije kadra;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revidiranje i primjena Programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja - Sprovođenje obuka za kadar za rad 	<p>2a MPNKS</p> <p>2b MPNKS</p>	<p>2a IV kvartal 2022</p> <p>2b IV kvartal 2022</p>

<p>4. Ubrzati proces otklanjanja nedostataka u učenju uzrokovanim digitalnom isključenošću koju doživljavaju mnoga djeca iz ranjivih grupa koja nemaju tehnološke uređaje ili pristup internetu</p>	<p>4a Djeca koja nemaju pristup internetu i IT opremi, moći će koristiti školske biblioteke, za koje je planirano da budu u narednim godinama opremljene sa kompjuterima i stabilnom internet mrežom. 50 biblioteka će se opremiti IT opremom i stabilnom internet mrežom do kraja 2023, a sve školske biblioteke do kraja 2027.</p>	<p>4a MPNKS</p>	<p>4a 50 školskih biblioteka 2023 Sve školske biblioteke 2027</p>
<p>5. Obezbijediti blisku sinergiju sa Poznanjskom deklaracijom o integraciji Roma prilikom implementacije Strategije za inkluzivno obrazovanje 2019-2025.</p>	<p>5a Organizovati besplatan prevoz učenika/učenica, romske i egipćanske zajednice za polaznike u osnovnim školama;</p> <p>5b Angažovanje Saradnika (medijatora) za praćenje RE Učenika u osnovnim školama;</p> <p>5c Primjena Protokola o prevenciji ranog napuštanja školovanja djece RE zajednice u osnovnim školama;</p> <p>5d Dodijeliti stipendije srednjoškolcima/srednjoškolcima romske i egipćanske zajednice</p> <p>5e Dodijeliti stipendije studentima/studentkinjama romske i egipćanske zajednice</p> <p>5f Obezbijediti besplatan boravak studentima/studentkinjama romske i egipćanske zajednice u studentskom domu</p>	<p>5a, 5b, 5c, 5d, 5e, 5f MPNKS</p>	<p>5a III kvartal 2021-II 2022</p> <p>5bIII kvartal 2021-II kvartal 2022</p> <p>5cII kvartal 2021-II kvartal 2022</p> <p>5d II kvartal 2021-II kvartal 2022</p> <p>5e III kvartal 2021-II kvartal 2022</p> <p>5f III kvartal 2021-II kvartal 2022.</p>
<p>6. Uprava za sport i mlade – koja je sada organ uprave ovog novog ministarstva – završila je konsultacije sa zainteresovanim stranama u cilju razvoja novih strateških prioriteta za mlade. U tom smislu, od</p>	<p>- 6a Obezbijediti pristupačnost omladinskih servisa osobama sa invaliditetom;</p>	<p>6a, 6b, 6c, 6d</p>	<p>6a, 6b, 6c, 6d</p>

suštinskog je značaja inkluzivniji pristup koji cilja na mlade sa invaliditetom, manjinske grupe i one iz ruralnih područja.	<ul style="list-style-type: none"> - 6b Osnažiti kompetencije i vještine administratora koji upravljaju omladinskim servisima za inkluzivan rad sa mladima, sa posebnim akcentom na ranjive grupe mladih; - 6c Povećati obuhvat mladih koji pripadaju ranjivim grupama kroz aktivnosti omladinskih servisa; - 6d Digitalizacija servisa za mlade 	USM	IV kvartal 2021- IV kvartal 2022	
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MFSS/UPC	29 – Carinska unija	<p>Obezbjeđivanje odgovarajućih kapaciteta za sprovođenje i primjenu i pristup zajedničkim kompjuterizovanim carinskim sistemima, kao i završetak priprema za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku do uspostavljanja kompjuterizovanog tranzitnog sistema kompatibilnog sa sistemom EU, predstavlja preporuku koju EK ističe godinama. U odnosu na prošlogodišnji Izvještaj za Crnu Goru, ostaju značajni izazovi u smanjenju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima kroz luku Bar. Kada je riječ o administrativnim kapacitetima, i ove godine kao i prethodnih, posebna pažnja će biti usmjerena na sprečavanje odliva kadrova i jačanje novih, naročito u IT sektoru koji je od suštinskog značaja za implementaciju tekućih i složenih budućih IT projekata. Potrebno je i dalje sprovođiti mjere olakšavanja trgovine u cilju smanjenja administrativnih neefikasnosti i vremena potrebnog za carinjenje, u skladu sa Strategijom trgovinskih olakšica 2018-2022. i Programom ekonomskih reformi 2021-2023, što predstavlja ponovljenu preporuku iz prošlogodišnjeg Izvještaja.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
1. Okončati pripreme za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku uspostavljanjem kompjuterizovanog tranzitnog sistema kompatibilnog s EU.		1a. Utvrđivanje Predloga Carinskog zakona CZ 1b. Usvajanje Uredbe za sprovođenje Carinskog zakona 1c. Otpočeti sa nacionalnom primjenom NCTSa 1d. Testiranje usklađenosti NCTS-a za primjenu na međunarodnom nivou	1a MFSS 1b MFSS 1c.UPC 1d. UPC	1a IV kvartal 2021 i 1b III kvartal 2022 1c. I kvartal 2022. 1d. Od februara do decembra 2022.

	1e. Ratifikacija Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku i Konvencije o olakšicama u trgovini robom.	1e. MFSS	1e. III kvartal 2022.
2. Dalje primjenjivati mjere za olakšavanje trgovine kako bi se smanjile administrativne neefikasnosti i vrijeme potrebno za carinjenje, u skladu sa Strategijom trgovinskih olakšica 2018-2022. i Programom ekonomskih reformi 2021-2023.	2a. Sprovesti mjerenje vremena otpuštanja robe za pripremu Studije o vremenu otpuštanja robe. 2b. Izrada Studije o vremenu otpuštanja robe. 2c. Realizacija preporuka iz Studije od strane UPC i nadležnih organa. 2d. Nastaviti sa odobravanjem pojednostavljenih postupaka i izdavanjem obavezujućih informacija o svrstavanju i porijeklu robe, odobravanjem statusa ovlašćenog izvoznika i statusa ovlašćenog privrednog subjekta(AEO) privrednim subjektima.	2a. UPC 2b. UPC 2c. UPC 2d. UPC	2a. IV kvartal 2021. 2b. I kvartal 2022. 2c. 2022. 2d. Kontinuirano
3. Što se tiče administrativnih i operativnih kapaciteta, pažljivo pratiti uticaj reorganizacije u Upravi prihoda i carina u smislu izgradnje kapaciteta i pojačati napore da se obezbijedi odgovarajući nivo kadrovske popunjenosti IT odjeljenja. Reorganizacija je imala uticaja na brojna stručne i menadžerska radna mjesta i potrebno je pažljivo pratiti njen mogući uticaj na funkcionisanje službi, kao i na tekuću EU programe podrške. Kontinuirani razvoj i odgovarajuće kadrovsko popunjavanje IT odsjeka od suštinskog su značaja za implementaciju tekućih i složenih budućih IT projekata	3a. Izrada kadrovske plana UPC za 2022. 3b. Vršenje preraspoređivanja službenika i zapošljavanje kadra u Odsjecima Sektora za informacione tehnologije	3a. UPC 3b. UPC	3a. 2022. 3b. 2022

<p>4. Predstoji dalje usklađivanje zakonodavstva o prekursorima droga i carinskoj sigurnosti, zajedno sa usvajanjem podzakonskih akata o kontroli izvoza kulturnih dobara.</p>	<p>4a. Donošenje Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci.</p> <p>4b. U okviru NCTS projekta - Izgradnja novog elektronskog sistema za upravljanje rizikom u carinskim postupcima, koji će obuhvatiti Aplikaciju za selektivnost, targeting, Proces analize rizika i kontrole kao i Analitičku bazu podataka za podršku RMS.</p>	<p>4a. MZ</p> <p>4b. UPC</p>	<p>4. III kvartal 2022 ¹⁴</p> <p>4b. Decembar 2022.</p>
<p>5. I dalje se naplaćuju naknade za kamione na carinskim terminalima u unutrašnjosti koji se nalaze u objektima u privatnom vlasništvu i dalje se naplaćuju, što nije u skladu sa pravnom tekovinom EU.</p>	<p>5. Pripremiti alternativni model za rješavanje pitanja naplate naknade.</p>	<p>5. MFSS/UPC</p>	<p>5. IV kvartal 2022.</p>
<p>6. Proces akreditacije u Carinskoj laboratoriji koja vrši analize nafte i naftnih derivata u skladu sa potrebnim standardima, kasni.</p>	<p>6a. Angažovanje konsultanata u cilju izrade dokumentacije za akreditaciju.</p> <p>6b. Nastavak osposobljavanja službenika laboratorije na rad na postojećim aparatima kao i za sprovođenje metoda ispitivanja.</p> <p>6c. Nastavak rada na izradi internih dokumenata u cilju unapređenja rada laboratorije (npr. sažeta uputstva za rukovanje opremom koja nijesu sačinjena, procedura za bezbjedan rad u laboratoriji i dr.).</p> <p>6d. Održavanje aparata u funkcionalnom stanju</p>	<p>6a. UPC</p> <p>6b. UPC</p> <p>6c. UPC</p> <p>6d. UPC</p>	<p>6a. IV kvartal 2022</p> <p>6b. IV kvartal 2022</p> <p>6c. IV kvartal 2022</p> <p>6d. Kontinuirano</p>
<p>7. Što se tiče naplate carinskog duga, čeka se usvajanje modela za otpis carinskog duga.</p>	<p>7. Donošenje instrukcije u vezi sa modelom otpisa carinskog duga nakon usvajanja Carinskog zakona i Uredbe za sprovođenje Carinskog zakona.</p>	<p>7. MFSS/ UPC</p>	<p>7. 2022</p>

¹⁴ Od EK obaviješteni da je s njihove strane došlo do previda u odnosu na prosljeđivanje zakona relevantnoj službi EK, te su iz tog razloga najavili eventualno kašnjenje u dostavljanju komentara.

<p>8. Kao članica Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana i Protokola o eliminaciji nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, Crna Gora mora uspostaviti sistem praćenja duvanskih proizvoda (track & trace) kako bi poboljšali kontrolu lanca snabdijevanja i borbu protiv nezakonite trgovine duvanom.</p>	<p>8. Član 8 Protokola obavezuje Strane da uspostave globalni režim track & trace u roku od pet godina od stupanja Protokola na snagu, što je za Crnu Goru septembar 2022 za cigarete, odnosno septembar 2027 za ostale duvanske proizvode.¹⁵</p> <p>Stoga, nadležni organi treba da definišu model upravljanja sistemom, te ostale ključne elemente Sistema koji će omogućavati identifikovanje svake tačke u lancu snabdijevanja ovim akciznim proizvodom. U tom smislu, uz učešće eksperata (u saradnji sa Sekretarijatom FCTC/Protokola) analizirati sistem za upravljanje akciznim markicama i njegove funkcionalnosti koji je u primjeni od 1. II 2021.</p>	<p>8. MFSS/ UPC/ MPŠV</p>	<p>8. 22.septembar 2022.g. i 22.septembar 2027.g. (5 g. Nakon stupanja na snagu Protokola za cigarete i 10 godina nakon stupanja na snagu Protokola za ostale duvanske proizvode)</p>
<p>9. Glavni razlog za zabrinutost u oblasti smanjenja nezakonite trgovine duvanskim proizvodima predstavlja prisustvo off-shore kompanija sa poštanskim sandučetom u slobodnoj zoni u luci Bar i njihova uloga u lancima snabdijevanja duvanom. Šira kontrola kompanija koje posluju u slobodnoj zoni i njihovih aktivnosti učinila bi borbu protiv šverca cigareta efikasnijom. Treba uložiti dodatne napore u izgradnju kapaciteta, zapošljavanje ljudskih resursa i jačanje međunarodne saradnje u tom pogledu.</p>	<p>9. UPC, u saradnji sa EU Kancelarijom za borbu protiv prevara (OLAF) i sa ostalim međunarodnim organizacijama, te i u koordinaciji sa Upravom policije nastaviti sa kontrolom kompanija koje posluju u SZ „Luka Bar“.</p>	<p>9. UPC</p>	<p>9. Kontinuirano</p>

¹⁵ Član 8 obavezuje Strane da koriste sledeće informacije, bilo direktno ili putem veze, kako bi pomogle Stranama u utvrđivanju porijekla duvanskih proizvoda, tačke preusmjeravanja, gdje je primjenjivo, i da prate i kontrolišu kretanje duvanskih proizvoda i njihovog pravnog statusa: (a) datum i mjesto proizvodnje; (b) proizvodni pogon; (c) mašine za proizvodnju duvanskih proizvoda; (d) proizvodnu smjenu ili vrijeme proizvodnje; (e) ime, račun, broj porudžbine i evidenciju plaćanja prvog kupca koji nije povezan sa proizvođačem; (f) namjeravano tržište maloprodaje; (g) opis proizvoda; (h) skladištenje i otpremu; (i) identitet svakog poznatog naknadnog kupca; i (j) planirani put otpreme, datum otpreme, odredište pošiljke, mjesto polaska i primalac. Takođe, svaka ugovorna strana može zahtijevati od duvanske industrije da snosi sve troškove povezane sa sistemom track & trace (član 8.14) i sve troškove povezane sa obavezama ugovorne strane da postigne ciljeve Protokola, u skladu sa članom 5.3 FCTC SZO (Član 36.7).

10. Sprovođenje Odluke o zabrani skladištenja duvanskih proizvoda u slobodnoj zoni luke Bar, koju je Vlada donijela u julu 2021, potrebno je pomno pratiti.	10. Odluka o zabrani skladištenja duvanskih proizvoda u Slobodnoj zoni "Luka Bar", koja se primjenjuje od 1. avgusta 2021, ima za cilj zabranu smještaja radi skladištenja duvanskih proizvoda u Zoni i to na način da Operater zone Luka Bar, nakon isteka ugovora koje je zaključio sa korisnicima Zone, iste neće produžavati, niti će za ovu vrstu djelatnosti zaključivati nove ugovore sa novim korisnicima. ¹⁶	10. UPC	10. 30. VI 2022.
	10b. UPC će uspostaviti elektronske evidencije unosa/iznosa robe iz Slobodne zone Luka Bar koristeći carinsko informacijski sistem.	10b. UPC	10b. I kvartal 2022.

KLASTER 4. ZELENA AGENDA I ODRŽIVA POVEZANOST

Za napredak u ovom klasteru potrebno je nastaviti rad na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, posebno u dijelu obaveznih naftnih rezervi, kao i ispuniti sve uslove u pogledu uspostavljanja tržišta dan-unaprijed. Takođe, neophodno je raditi na implementaciji Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035. i na osnaživanju kapaciteta u cilju preuzetih odgovornosti koje proizilaze iz Regulative 1316/2013 o uspostavljanju Instrumenta za povezivanje Evrope. Potrebno je efektivna implementacije Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u oblasti životne sredine (posebno u oblastima upravljanja otpadom, kvalitet voda i zaštita prirode). Neophodno je preduzimanje hitnih mjera za zaštitu i unapređenje ekološke vrijednosti zaštićenih područja i potencijalnih Natura 2000 područja, kao što su Ulcinjska solana, Skadarsko jezero, rijeka Tara i ostali tokovi, kao i ubrzanje u pogledu donošenja nacionalnog klimatskog i energetskog plana.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
-----------------------------	-----------	-----------------

¹⁶ Po podacima, na dan početka primjene Odluke, odnosno 1. avgusta 2021, bilo je aktivno 23 korisnika Zone koji su se bavili skladištenjem cigareta, dok današnji podaci pokazuju da je taj broj manji za 8 korisnika. Do kraja 2021. biće još 4 korisnika manje, a ugovori preostalim korisnicima ističu najkasnije do polovine juna sledeće godine, što znači da do kraja juna 2022.g. u Zoni neće biti korisnika koji se bave skladištenjem cigareta.

MKI	14 – Saobraćajna politika	U oblasti saobraćajne politike već drugu godinu zaredom nije prepoznat godišnji napredak. U oblasti željeznice su identifikovani nedostaci u dijelu postizanja operativne nezavisnosti i odgovarajuće kadrovske popunjenosti regulatornog organa željeznice i organa za bezbjednost željezničkog saobraćaja. Takođe, prava putnika u željezničkom saobraćaju još uvijek nijesu riješena i izazivaju veliku zabrinutost. Izazovi su prepoznati i u dijelu Inteligentnih transportnih sistema (ITS) i pripreme njihovog strateškog okvira. Donošenje Zakona o željeznici se odlaže od IV kvartala 2017. Zaostaje se sa implementacijom Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
<p>Osigurati operativnu nezavisnost i administrativne kapacitete regulatornog organa željeznice i organa za bezbjednost željezničkog saobraćaja;</p> <p>Uprava za željeznice radi kao nezavisno tijelo ali njeni bezbjednosni i regulatorni zadaci treba da budu određeni u novom Zakonu o željeznici kao i prava putnika u ovoj oblasti.</p>		<p>Zakon o željeznici</p> <p>Obuka zaposlenih tokom 2022. Uprave za željeznice za vršenje regulatornih poslova, poslova NSA i prava putnika u skladu sa rješenjima iz novog Zakona</p>	MKI	II kvartal 2022
<p>Uspostavljanje strateškog okvira za sprovođenje inteligentnih transportnih sistema (ITS) na ključnoj drumskoj, željezničkoj i pomorskoj mreži i za usklađivanje sa Direktivom o Inteligentnim transportnim sistemima;</p>		<p>Program razvoja i uvođenja ITS u drumski saobraćaj 2022-2027</p>	MKI	IV kvartal 2021 ili I kvartal 2022
<p>Donijeti AP Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035, uskladiti sa Strategijom o održivoj i pametnoj mobilnosti EU;</p>		<p>Ažuriranje Strategije razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035 sa “zelenim” elementima sa uključenim rezultatima projekta “Procjena uticaja i analiza isplativosti Strategije održive i pametne mobilnosti za Zapadni Balkan (Impact assessment and Cost effectiveness analysis of the Sustainable and Smart Mobility Strategy for the Western Balkans).</p>	MKI	I kvartal 2022

Konstatovano je da nije usvojen Zakon o prevozu opasnih materija, kao i Zakon o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju, te da nacionalna Komisija za kontrolu prevoza opasnih materija još uvijek nije uspostavljena.	Utvrđivanje predloga Zakona o prevozu opasnih materija	MUP	IV kvartal 2021
U oblasti pomorskog saobraćaja nije bilo napretka u sticanju punopravnog članstva u Pariškom memorandumu za kontrolu državnih luka.	Intezivirati aktivnosti na ispunjavanju obaveza koje su definisane u Report 54th meeting of the port state control committee	MKI	II kvartal 2022.
I dalje se kasni sa implementacijom Nacionalnog pomorskog Single window sistema.	Implementacija Nacionalnog pomorskog Single window sistema Obezbijedena je ekspertska pomoć za neophodne izmjene nacionalnog zakonodavstva radi implementacije EU regulative oko Nacionalnog pomorskog Single window sistema	MKI	III kvartal 2023. pravni okvir IV kvartal 2024 NMSW operativan
Konstatovano je da nije ostvaren napredak u usklađivanju s relevantnom pravnom tekovinom EU u oblasti saobraćaja unutrašnjim plovnim putevima.	Utvrđivanje Predloga Zakona o unutrašnjoj plovitbi će se implementirati 1. Directive 2009/100/EC 2. Directive 2013/53/EU 3. Directive (EU) 2016/1629 4. Directive (EU) 2017/2397 Potreba za dodatnim preispitivanjem definisanja plovitbe na Skadarskom jezeru u odnosu na potrebe i mogućnosti Crne Gore	MKI	IV kvartal 2022

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MKI	15 - Energetika	<p>U oblasti energertike je konstatovan ograničen napredak. Kontinuirano nema pomaka u dijelu sigurnosti snabdijevanja. Identifikovani su izazovi kod donošenja Zakona o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju koji nije donesen od 2016. To povlači probijanje rokova u dijelu sprovođenja Direktive 2009/119 o obaveznim naftnim rezervama. Kod uspostavljanja tržišta električne energije dan-unaprijed i njegove integracije sa zemljama regiona prepoznati su izazovi u dijelu usklađivanja Zakona o PDV-u sa direktivom EU o PDVu u dijelu koji utiče na tržište električne energije. Izazovi su prepoznati i u oblasti obnovljivih izvora energije i prelaska na šeme podrške zasnovane na tržištu za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i unaprjeđivanju procedura izdavanja dozvola i priključenja u skladu sa Direktivom 2018/2001. Identifikovana je potreba za unapređivanjem administrativnih kapaciteta u ministarstvu nadležnom za ovu oblast.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Usvojiti Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i osnovati strateško tijelo za obavezne rezerve nafte		Utvrđivanje Predloga Zakona o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju	MKI	II kvartal 2022
Kreirati ili se pridružiti funkcionalnom dan unaprijed tržištu i povezati se sa susjednim tržištima, uključujući Italiju.		Pripremljen Nacrt Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PDVu i upućivanje EK	MFSS	II kvartal 2022
Preći na šeme podrške koji se temelje na tržištu kada je riječ o proizvodnji energije iz obnovljivih izvora i unaprijediti procedure izdavanja dozvola i priključenja		Uredba o smjernicama za dodjelu prekograničnih prenosnih kapaciteta električne energije i upravljanja zagušenjima	MKI	II kvartal 2022
		Utvrđivanje Predloga Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije	MKI	IV kvartal 2022
SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE				
Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije				

❖ *Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovog cilja.*

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MKI	21 – Trans – evropske mreže	U oblasti trans – evropskih mreža je konstatovan ograničen napredak. Izazovi su identifikovani u dijelu sprovođenja Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035 i donošenja Akcionog plana SRS za period 2019-2021 Takođe, potrebno je i dalje raditi na dosljednoj primjeni Regulative (EU)1315/2013 kao i Regulative (EU) 1316/2013.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Donijeti AP Strategije razvoja saobraćaja 2019-2035, uskladiti sa Strategijom o održivoj i pametnoj mobilnosti EU.		Izveštaj o realizaciji Akcionog plana 2019-2020 i Akcioni plan 2021-2022, ažuriranje Strategije razvoja saobraćaja u skladu sa zahtjevima Strategije pametne i održive mobilnosti na Zapadnom Balkanu	MKI	II kvartal 2022
Nastaviti sa usklađivanjem pravnog okvira sa TEN-T i TEN-E regulativama		Zakon o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima	MKI	II kvartal 2022
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MEPPU	27 – Životna sredina	U odnosu na prošlu godinu, ocjena godišnjeg napretka u okviru poglavlja 27 - Životna sredina je lošija – ograničeni napredak. Ukazano je na potrebu efektivne implementacije Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u ovoj oblasti (posebno u oblastima upravljanja otpadom, kvalitet voda i zaštita prirode). Takođe, ukazano je na potrebnu preduzimanja hitnih mjera za zaštitu i unapređenje ekološke vrijednosti zaštićenih područja i potencijalnih Natura 2000 područja, kao što su Ulcinjska solana,		

Skadarsko jezero, rijeka Tara i ostali tokovi, što je ujedno i ocjena koja se ponavlja poslednjih četiri godine. Ukazano je i na potrebu ubrzanja donošenja nacionalnog klimatskog i energetskeg plana.			
Preporuke EK	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Nedostatak administrativnih kapaciteta u ovoj oblasti na nacionalnom i lokalnom nivou, kao i u dijelu inspekcije, nedovoljna međuresorna koordinacija i nedostatak održivog finansijskog okvira i dalje predstavljaju ključne izazove koje je potrebno riješiti u ovoj oblasti	Unapređenje kapaciteta i u pogledu broja zaposlenih i u pogledu stručnosti.	Sve institucije koje su uključene u realizaciju obaveza u okviru poglavlja 27	Biće izvještavano kroz kvartalne izvještaje o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore EU 2022-2024
	Angažovanje CIM eksperta koji će dati jasan prikaz stanja, kao i predlog najprihvatljivijeg modela upravljanja Ulcinjskom solanom kako bi se osiguralo dalje održivo upravljanje	MEPPU	Tokom 2022.
	Obezbijedena sredstva za realizaciju istraživanja rijeke Tare u skladu sa Okvirnom direktivom o vodama (WFD) kako bi se utvrdio status i dalji koraci u pogledu revitalizacije ovog područja	MEPPU	I kvartal 2022.
Uložiti dodatne napore u oblasti upravljanja otpadom u strateškom planiranju i investiranju kako bi se implementirala nacionalna strategija za upravljanje otpadom do 2030, kao i hitna akcija na remedijaciji nelegalnih i neuređenih odlagališta otpada. Ostaje i dalje da se objasni model upravljanja otpadom, kao i da se uspostavi širom države infrastruktura za odvojeno odlaganje otpada.	Nacrt Zakona o upravljanju otpadom usaglašen sa Sekretarijatom za zakonodavstvo i dostavljen EK.	MEPPU	Jun 2022.
	Pripremljen Nacrt Nacionalnog plana upravljanja otpadom	MEPPU	Jun 2022.
	Preduzimanje konkretnih aktivnosti na izgradnji infrastrukture za odlaganje otpada, sa posebnim	MEPPU	Jun 2022.

	<p>naglaskom na infrastrukturu za odvojeno odlaganje otpada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postavljene prese za baliranje otpada u 11 opština - Završena izgradnja transfer stanice u jednoj opštini <p>Početak radova na izgradnji reciklažnog dvorišta sa sortirnicom u jednoj opštini</p>		
<p>Investicije u hidroenergiju moraju da se usklade sa obavezama u oblasti zaštite prirode i upravljanja vodama na nacionalnom i međunarodnom nivou, da se osigura učešće javnosti i da se garantuje visok kvalitet procjena uticaja na životnu sredinu koji uključuju kumulativne uticaje na prirodu i biodiverzitet.</p>	<p>Integracija smjernica i uslova zaštite prirode u planska i strateška dokumenta koja se odnose na zaštitu prirodnih resursa, uključujući vode, kao i koordinacija u pogledu provjere integrisanosti smjernica kroz mehanizam strateške procjene uticaja</p>	MEPPU	<i>Kontinuirano</i>
	<p>Osigurati da članovi komisije za ocjenu elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu imaju adekvatne reference iz oblasti zaštite životne sredine</p>	Agencija za zaštitu životne sredine	Kontinuirano
	<p>Unapređenje promovisanja termina javnih rasprava na teme iz oblasti zaštite prirode kako bi došli do većih broja zainteresovanih strana odnosno povećali stepen učešća javnosti</p>	MEPPU	Kontinuirano
<p>U oblasti industrijskog zagađenja je konstatovano da je TE Pljevlja nastavila sa radom uprkos činjenici da je Energetska zajednica konstatovala da je potrošen odobreni limit iz „Opt-Out“ mehanizma, te je ovim povodom pokrenuta procedura protiv Crne Gore.</p>	Nastavak ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja	MKI	Kontinuirano do 2023.
<p>U oblasti klimatskih promjena je istaknuta potreba za intenziviranjem aktivnosti kako bi se obezbijedila usklađenost sa evropskim okvirom za klimu i energetiku 2030, a posebno u dijelu prenošenja ETS i MMR;</p>	<p>Donošenje Nacrta nacionalnog plana za energetiku i klimu</p> <p>Donošenje Nacionalnog plana od strane Vlade</p>	MEPPU	Jun 2022. 2023.

inkorporiranja pitanja klimatskih promjena u sektorske politike; povećanje cilja u okviru nacionalnog utvrđenog doprinosa (NDC) smanjenju emisija gasova s efektom staklene bašte (trenutno 35% u odnosu na 1990).	Početak izvještavanja o stepenu sprovođenja Nacionalnog plana		2025.
	Formiranje operativnog Nacionalnog savjeta za održivi razvoj i Kancelarije za održivi razvoj (sekretarijata Nacionalnog savjeta) ¹⁷	GSV i MEPPU	I kvartal 2022
	Formiranje stručne radne grupe Nacionalnog savjeta za održivi razvoj za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promjene u okviru Na	GSV	I kvartal 2022.
	Početak izrade Nacrta plana pravedne tranzicije za Pljevlja	MEPPU	I kvartal 2022.

KLASTER 5. RESURSI, POLJOPRIVREDA I KOHEZIJA

Ovaj klaster obuhvata politike povezane sa strukturnim fondovima i investicionim fondovima EU, kao i razvoj kapaciteta za preuzimanje odgovornosti budućih država članica EU. Ključne institucije su MPŠV, MFSS, UBHVFP i KEI. Za napredak neophodno je uložiti napore u pogledu donošenja strateških dokumenata u oblasti poglavlja 11 i 13, u pogledu daljeg usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU, jačanju administrativnih kapaciteta i neophodne infrastrukture.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
		<p>U oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja Crna Gora ostaje umjereno spremna i bilježi određeni napredak.</p> <p>U toku izvještajnog perioda prepoznato je ograničeno sprovođenje akcionog plana za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU. U dijelu koji se odnosi na horizontalna pitanja EK od 2016. sugerise da Crnoj Gori ostaje da se ostvari napredak u usklađivanju mjera direktne podrške s pravnom tekovinom EU putem potpunog odvajanja od proizvodnje i povezivanjem plaćanja s višestrukim usaglašenošću. Nadalje, sugestije se odnose na neophodnost daljeg razvoja Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (IAKS) odnosno Sistema za identifikaciju zemljišnih parcela (LPIS) i Mreže računovodstvenih podataka poljoprivrednih gazdinstava</p>

¹⁷ Nacionalni savjet predstavlja kontrolni mehanizam koji, između ostalog, osigurava da je pitanje klimatskih promjena inkorporirano u sektorske politike.

MPŠV	11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj	<p>(FADN-a). U oblasti zajedničke organizacije tržišta neophodno je ubrzati sprovođenje akcionog plana. Takođe, neophodno ulagati dodatne napore u oblast organske proizvodnje</p> <p>Što se tiče ruralnog razvoja, odnosno implementacije IPARD II programa, ukazano je da Crna Gora mora uložiti više napora, kako bi apsorpcija sredstva bila veća, kao i da je neophodno izraditi IPARD III program te uložiti napore u cilju povjeravanja poslova za mjeru 9-Tehnička podrška.</p> <p>Neophodno je jačati i administrativne kapacitete.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Ubrzati implementaciju IPARD II programa		Raspisivanje trećeg Javnog poziva za mjeru 1	MPŠV	IV kvartal 2021
		Raspisivanje četvrtog Javnog poziva za mjeru 1	MPŠV	I kvartal 2022
		Raspisivanje četvrtog Javnog poziva za mjeru 3	MPŠV	I kvartal 2022
Akreditacija mjere 9 „Tehnička pomoć“		Priprema akreditacionog paketa za mjeru 9 „Tehnička pomoć“ kroz IPARD II program	MPŠV	IV kvartal 2021
Dostavljanje nacrtu IPARD III 2021-2027 programa Komisiji na usvajanje		Usvajanje IPARD III programa	MPŠV	I kvartal 2022
Ulaganje dodatnih napora u implementaciju Akcionog plana za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU		Donošenje Zakona o jakim alkoholnim pićima	MPŠV	I kvartal 2022
Neophodno donijeti Strategiju razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022-2027		Dostavljanje finalnog Nacrta Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022-2027 EK na uvid i mišljenje	MPŠV	II kvartal 2022
Sprovođenje aktivnosti na implementaciji CMO mjera		Sprovođenje dvije CMO mjere od strane buduće Agencije za plaćanje: - uvođenje garancija za uvozne i izvozne dozvole;	MPŠV	II kvartal 2022

		- sprovođenje mjera za pčelarstvo.		
Nastaviti sa aktivnostima u skladu sa preporukama Peer review Misije za vino i politiku kvaliteta iz novembra 2019.		Sprovođenje aktivnosti u skladu sa Akcionim planom	MPŠV	kontinuirano
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MPŠV	12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor	U oblasti bezbjednosti hrane, veterinarstva i fitosanitarnog nadzora Crna Gora ostaje umjereno spremna i ostvaren je dobar napredak kao i prethodnih godina. Dobar napredak je ostvaren naročito u pogledu sprovođenja Strategije za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU kao i u pogledu procesa unapređenja objekata. Crnoj Gori se preporučuje da nastavi sa sprovođenjem Strategije, da nastavi da podržava proces unapređenja objekata. Naglašena je potreba jačanja administrativnih kapaciteta, naročito u oblasti kontrola bezbjednosti hrane, kao i infrastrukture. Naročita pažnja se posvećuje neophodnom sprovođenju nadzora nad bolestima, te vakcinaciji po potrebi.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Sprovođenje Strategije za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU		Donošenje podzakonskih akata	UBHVFP	IV kvartal 2021
		Donošenje podzakonskih akata	UBHVFP	I-II kvartal 2022
Potreba jačanja administrativnih kapaciteta/infrastrukture		Usklađivanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u skladu sa potrebama koje proizilaze iz završnih mjerila	MPŠV/UBHVFP u saradnji sa MFSS	II kvartal 2022
		Izrada Plana zapošljavanja u skladu sa obavezama koje proizilaze iz završnih mjerila	UBHVFP	II kvartal 2022
		Izrada Liste prioriternih infrastrukturnih projekata	UBHVFP	II kvartal 2022

Crna Gora treba da nastavi sa vakcinacijom protiv bjesnila. Sugerise se da preuzimajući potpuno vlasništvo nad kampanjama vakcinacije, Crna Gora treba da pređe na korišćenje sopstvenih sredstava za buduće kampanje u skladu sa obavezama usklađivanja sa relevantnom pravnom tekovinom EU.		Izrada plana obezbjeđivanja sredstava za sprovođenje vakcinacije nakon isteka perioda finansiranja od strane EU	MPŠV/UBHVFP u saradnji sa MFSS	II kvartal 2022
Sprovođenje snažnog nadzora bolesti.		Sprovođenje Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja koji sadrži potprograme monitoringa i nadzora bolesti životinja i zoonoza za 2021.	UBHVFP	IV kvartal 2021
		Donošenje Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja 2022	UBHVFP	I kvartal 2022
Nastavak procesa unapređenja objekata		Sprovođenje aktivnosti u skladu sa Nacionalnim programom za unapređenje objekata za proizvode životinjskog porijekla i objekata za nus proizvode životinjskog porijekla	UBHVFP	kontinuirano
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MPŠV	13 – Ribarstvo	U oblasti ribarstva Crna Gora ostaje na određenom nivou spremnosti, dok je u izvještajnom periodu notiran ograničen napredak. Naročita pažnja usmjerena je na neophodnost donošenja Strategije za ribarstvo 2022-2027 sa Akcionim planom za usaglašavanje sa pravnom tekovinom EU. Preporuka koja se odnosi na neophodnost jačanja administrativnih kapaciteta, kao i kapaciteta za prikupljanje podataka, naučno savjetovanje, inspekcije i kontrolu, ponavlja se od 2016. Naglašeno je da se očekuje usvajanje Zakona o uređenju tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture kao i Zakona o strukturnim mjerama državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi. Ukazano je da nije bilo pomaka u dijelu strukturnog djelovanja kao i u oblasti tržišne politike.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok

Neophodnost donošenja Strategije za ribarstvo 2022-2027 sa Akcionim planom za usaglašavanje sa pravnom tekovinom EU	Dostavljanje finalnog Nacrta Strategije za ribarstvo 2022-2027 sa Akcionim planom za usaglašavanje sa pravnom tekovinom EU, EK na mišljenje	MPŠV	II kvartal 2022
Neophodno donošenje Zakona o strukturnim mjerama državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi	Utvrđivanje Predloga Zakona o strukturnim mjerama državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi	MPŠV	I kvartal 2022

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi.

❖ Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovog cilja.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
KEI	22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata	<p>U oblasti koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 22, Crna Gora ostaje umjereno spremna, a ostvaren je ograničeni napredak, što je ista ocjena kao i prethodne godine.</p> <p>Kao negativne tendencije navedene su: nedostatak administrativnih kapaciteta u ključnim institucijama koje se bave planiranjem i upravljanjem sredstvima EU podrške, prije svega u Upravi javnih radova, kao i konstantan odliv kadra iz IPA struktura; neophodnost unapređenja koordinacije u dijelu planiranja investicija, obezbijediti veću sinergiju i usklađenost između razvoja nacionalnih politika i strategija i zahtjeva EU; nedostatak resursa za efikasnu i uspješnu pripremu projekata, s obzirom na to da nedovoljna zrelost IPA projekata utiče na uspješno programiranje i implementaciju istih.</p>		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Potrebno donijeti odluku o određivanju budućeg institucionalnog okvira za upravljanje fondovima EU nakon članstva		Priprema predloga institucionalnog okvira sa opisom nadležnosti ključnih tijela i institucija koje će preuzeti funkcije pojedinih tijela u sistemu upravljanja strukturnim instrumentima EU	KEI u saradnji sa MFSS	II kvartal 2022.

Otkloniti nedostatak administrativnih kapaciteta u ključnim institucijama koje se bave planiranjem i upravljanjem sredstvima EU podrške, prije svega u Upravi javnih radova. Dodatno, konstantan odliv kadra iz IPA struktura	Priprema/ažuriranje analiza opterećenosti poslom za tijela IPA strukture	Sve institucije/tijela u IPA sistemu	I kvartal 2022.
	Izrada plana zapošljavanja u skladu sa analizom opterećenosti	Sve institucije/tijela u IPA sistemu	I kvartal 2022.
	Zapošljavanje i obuka novih službenika u IPA sistemu	Sve institucije/tijela u IPA sistemu	II kvartal 2022.
Neophodnost unapređenja koordinacije u dijelu planiranja investicija i obezbjeđivanja veće sinergije i usklađenosti između razvoja nacionalnih politika i strategija i zahtjeva EU	Ažuriranje Jedinствене liste prioritетnih infrastrukturnih projekata	KEI Nacionalna investiciona komisija	I kvartal 2022.
	Priprema plana aktivnosti za uspostavljanje jedinstvenog sistema za planiranje i praćenje pripreme investicija	KEI Nacionalna investiciona komisija	II kvartal 2022.
Nedostatak resursa za efikasnu i uspješnu pripremu projekata, s obzirom na to da nedovoljna zrelost IPA projekata utiče na uspješno programiranje i implementaciju istih	Priprema novih projekata koji će biti usmjereni na pripremu projekata/projektne dokumentacije za finansiranje iz programa IPA 2022 i Zapadnobalkanskog investicijskog okvira	KEI MEPPU MPLJMP MKI	II kvartal 2022.
Ograničen napredak po pitanju uspostavljanja Informacionog sistema za upravljanje fondovima EU	Priprema projektnog zadatka za novi Informacioni sistem za upravljanje fondovima EU	MFSS KEI	II kvartal 2022.
Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi	
	33 –	U oblasti finansijskih i budžetski odredbi se notira određen nivo spremnosti. Određeni napredak je ostvaren kada je u pitanju koordinacija i upravljane sopstvenim sredstvima u sferama politika koje utiču na pravilnu primjenu sistema sopstvenih sredstava.	

MFSS	Finansijske i budžetske odredbe	Posebna pažnja se skreće na nastavak uspostavljanja institucionalnog okvira, da se izvrši dalje usklađivanje sa pravnom osnovom politika koje utiču na pravilnu primjenu sistema sopstvenih sredstava, carinske unije, finansijskog nadzora i statistike. Dodatno, potrebno je osigurati adekvatan kapacitet u Direktoratu za koordinaciju i upravljanje EU sredstvima i implementirati Akcioni plan za sopstvena sredstva u skladu s postavljenim rokovima.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
Nastaviti sa uspostavljanjem institucionalnog okvira, da se izvrši dalje usklađivanje sa pravnom osnovom politika koje utiču na pravilnu primjenu sistema sopstvenih sredstava, carinske unije, finansijskog nadzora i statistike		Zaključivanje ugovora o pružanju usluga za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori	MFSS	II kvartal 2022
		Izrada analize postojećeg stanja institucionalnog okvira, u cilju daljeg usklađivanja sa pravnom osnovom politika koje utiču na pravilnu primjenu sistema sopstvenih sredstava, carinske unije, finansijskog nadzora i statistike	MFSS, UPC, MONSTAT	II kvartal 2022
		Definisanje preostalih koraka na osnovu Analize	MFSS, UPC, MONSTAT	II kvartal 2022
Osigurati adekvatan kapacitet u Direktoratu za koordinaciju i upravljanje EU sredstvima i implementirati Akcioni plan za sopstvena sredstva u skladu s postavljenim rokovima.		Zaključivanje ugovora o pružanju usluga za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori	MFSS	II kvartal 2022
		Izrada analize stanja kadrovskih kapaciteta u Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u Crnoj Gori	MFSS	II kvartal 2022
		Izrada analiza postojećeg AP u cilju definisanja potrebe za donošenjem revidiranog Akcionog plana	MFSS, UPC, MONSTAT	II kvartal 2022

KLASTER 6. VANJSKI ODNOSI

Poglavlja ovog klastera su poglavlja 30 – Vanjski odnosi i 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika. Nadležne institucije za ova dva poglavlja su Ministarstvo ekonomskog razvoja - za poglavlje 30 i Ministarstvo vanjskih poslova - za poglavlje 31. Važno je napomenuti da je poglavlje 30 privremeno zatvoreno poglavlje. Evropska komisija još jednom je ukazala na važnost usklađenosti sa kompletnim Rimskim statutom u okviru poglavlja 31 odnosno na ispunjavanje završnog mjerila kada je ovo poglavlje u pitanju, kako bi se u konačnom zatvorilo poglavlje. Jedan od izazova predstavlja dalje usklađivanje zakonodavstva, kao i unapređenje i jačanje administrativnih i kontrolnih kapaciteta u odnosu na oba poglavlja pregovora. Potrebno je da Crna Gora nastavi da koordinira svoje pozicije sa pozicijama EU u okviru međunarodnih organizacija.

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi		
MER	30 – Vanjski odnosi	Preporuke da se usvoji Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene, kao i da se ratifikuje i primijeni CEFTA Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama se ponavljaju već nekoliko godina i stoga ostaju na snazi. Kada je riječ o Vasenarskom aranžmanu, EK konstatuje da je u toj oblasti proces „na čekanju“. Drugu godinu zaredom, Crna Gora nije donijela Uredbu o osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika. U oblasti razvojne saradnje i humanitarne pomoći, ostaju na snazi izazovi prepoznati Pozicijom, o daljem usklađivanju zakonodavska kao i o izgradnji baze podataka o projektima donatorske podrške koji bi koristili metodologiju OECD-ovog Odbora za razvojnu pomoć.		
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok
<ol style="list-style-type: none"> Crna Gora bi trebala da usvoji Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene. Takođe, potrebno je da se ratifikuje i primijeni CEFTA Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama (oba dokumenta u skupštinskoj proceduri). Aktivno učešće u sprovođenju aktivnosti u okviru Zajedničkog regionalnog tržišta - CRM (preporuka se odnosi na trgovinsku komponentu). Dalja ulaganja u unapređenje administrativnih i kontrolnih kapaciteta bilo bi od koristi¹⁸. 		<ol style="list-style-type: none"> Crna Gora, kao potpisnica CEFTA 2006 Sporazuma, aktivno učestvuje u implemetaciji trgovinskih komponenti CRM-a. Jačanje kapaciteta za učestvovanje u razvojnoj i humanitarnoj pomoći, kao i iz područja izvoznih kredita i režima spoljne trgovine kontrolisanom robom. Nastavak jačanja administrativnih kapaciteta službi 	<ol style="list-style-type: none"> MER u saradnji sa nadležnim resorima MER, MVP, MFSS, IRF 	<ol style="list-style-type: none"> 2021-2024. Kontinuirana obaveza

¹⁸ Obaveza je prepoznata i kroz završno mjerilo.

<p>4. Potrebno je da Crna Gora usaglašava svoje pozicije sa EU u okviru Svjetske trgovinske organizacije (STO).</p> <p>5. Proces apliciranja Crne Gore za pristupanje Vasenaarskom aranžmanu (WA) je još uvijek na čekanju.</p> <p>6. EK pozvala Crnu Goru da pokrene inicijativu za pridruživanje Australijanskoj grupi (AG).</p> <p>7. Crna Gora treba da završi nacrt Uredbe o osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika.</p> <p>8. Crna Gora bi trebalo da odražava najnovija dešavanja u politici EU u svom novom modelu bilateralnih investicionih sporazuma, koji se trenutno razvija.</p>	<p>koje su zadužene za pitanja u vezi CEFTA Sporazuma i STO.¹⁹</p> <p>4. Usaglašavanje stavova s EU, s akcentom na STO XII Ministarsku konferenciju, ali i u okviru drugih inicijativa koje se pregovaraju u okviru STO.</p> <p>5. Crna Gora je ispunila sve formalne uslove koji aplikacioni proces podrazumijeva i uredno odgovara na zaprimljene upite zemalja članica.²⁰</p> <p>6. Izrada informacije sa obrazloženjem potrebe pristupanja navedenom kontrolnom režimu²¹.</p> <p>7. U toku je postupak potpisivanja ugovora sa EIB, kako bi IRF omogućio ekspertsku podršku koja im je potrebna za izradu nacrtu Uredbe.</p> <p>8. Vlada je 30. VII 2021. usvojila novi model BIT-a, koji je u potpunosti usaglašen sa EU standardima i najboljom međunarodnom praksom, a koji će se koristiti kao polazna osnova u procesu pregovaranja novih ili repregovaranja starih BIT-ova.²²</p>	<p>4. MER u saradnji s nadležnim resorima</p> <p>5. MVP / MER</p> <p>6. MER / MVP</p> <p>7. IRF8. MER</p> <p>9. MVP</p>	<p>4. Kontinuirana obaveza</p> <p>5.</p> <p>6. I kvartal 2022.</p> <p>7. Zavisice od dinamike potpisivanja ugovora sa EIB.</p> <p>8. Obaveza realizovana</p>
--	---	---	--

¹⁹ Ključni izazov za Crnu Goru u ovom poglavlju, odnosi se na jačanje administrativnih kapaciteta. Naime, treba imati u vidu da je oko 1/4 od ukupne pravne tekovine EU u okviru ovog poglavlja.

²⁰ Ono što će, odrediti bilans CG zahtjeva za članstvom jeste politička klima unutar WA grupe i podrška zemalja članica.

²¹ Informaciju bi razmotrila Vlada Crne Gore, nakon čega bi, u slučaju afirmativnog stava bilo bi potrebno pripremiti i podnijeti formalnu prijavu sa detaljnim informacijama o zakonodavstvu i politici izvoznih kontrola, relevantnim u kontekstu članstva u AG, kako bi se osiguralo ispunjavanje propisanih kriterijuma.

²² Njime su inkorporirane preporuke brojnih međunarodnih organizacija relevantnih za oblast međunarodnog investicionog prava i reformu međunarodnih investicionih ugovora, kao što su: Svjetska banka, Organizacija za međunarodnu saradnju i razvoj (OECD) i Konferencija Ujedinjenih nacija za trgovinu i razvoja (UNCTAD). Takođe, novi BIT model je u potpunosti usaglašen sa Regionalnim standardima za pregovaranje međunarodnih investicionih sporazuma u skladu sa EU standardima i najboljom međunarodnom praksom, koje su lideri ekonomija Zapadnog Balkana usvojili 10. novembra 2020. na Samitu premijera u Sofiji. Novim

<p>9. Crna Gora treba da kontinuirano brine o izbjegavanju bilo kakvog kršenja obaveza koje proizilaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u kontekstu zaključivanju trgovinskog sporazuma između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske.</p> <p>10. U razvojnoj politici i humanitarnoj pomoći, tek treba da se usvoje podzakonski akti za Zakon o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći. Ostaje preporuka da se razvije baza podataka o projektima donatorske podrške koji bi koristili metodologiju OECD-ovog Odbora za razvojnu pomoć.</p>	<p>9. Crna Gora usaglašava tekst trgovinskog sporazuma sa britanskom stranom, u skladu sa obavezama iz SSP-a.²³</p> <p>10. Priprema izmjena i dopuna Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći u cilju potpune usklađenosti s pravnom tekovinom EU.</p>	<p>10. MVP</p>	<p>9.</p> <p>10. IV kvartal 2022.</p>
---	---	----------------	---------------------------------------

SARADNJA VLADE I SKUPŠTINE

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene.

Izveštaj Evropske komisije ukazuje na potrebu donošenja Zakona o ratifikaciji CEFTA Dodatnog Protokola 6 o trgovini uslugama.

❖ *Vlada je otvorena za unapređenje svih mehanizama međusobne saradnje sa Skupštinom koji mogu doprinijeti ostvarenju ovih ciljeva.*

Resor nadležan za poglavlje	Poglavlje	Ključni izazovi
MVP	31 – Vanjska, bezbjednosna i	Glavna preporuka je da se ispuni zadato završno mjerilo u poglavlju 31, koje glasi: „Crna Gora kao potpisnica Rimskog statuta o osnivanju Međunarodnog krivičnog suda u potpunosti usklađuje svoju poziciju s Odlukom Savjeta EU 2011/168/ZVBP od 21. III 2011. i vodećim principima EU koji se odnose na sporazume između države potpisnice Rimskog statuta i SAD-a u pogledu uslova za izručenje lica MKS, kojim se dopunjuju Zaključci Savjeta o MKS od 30. IX 2002.“

BIT modelom propisani su sledeća načela: jačanje ekonomske saradnje dvije države kroz odgovorno investiranje, investiranje u skladu sa pravom države prijemnika, inkorporacija principa održivog razvoja, održavanje fleksibilnosti države prijemnika u vezi sa regulisanjem pitanja od javnog interesa, balansiranoost prava i obaveza država ugovornica i investitora i smanjenje rizika od nastanka potencijalnih sporova. Crna Gora će nastaviti da prati razvoj investicione politike u EU.

²³ Dinamika pregovora, u ovom momentu, zavisi od UK.

odbrambena politika			
Preporuke EK		Aktivnost	Nosilac aktivnosti
			Rok
1. Države članice moraju biti sposobne voditi političke dijaloge u okviru vanjske, bezbjednosne i odbrambene politike, uskladiti se s izjavama EU, učestvovati u akcijama EU i primjenjivati dogovorene sankcije i restriktivne mjere.	1. Utvrđivanje novog Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama.	1. MVP	1.IV kvartal 2021
2. Crna Gora treba da održi punu usklađenost sa Vanjskom, bezbjednosnom i odbrambenom politikom EU.	2. Kontinuirano usaglašavanje.	2. MVP	2. Kontinuirana obaveza 3.I kvartal 2022.
3. Crna Gora ima bilateralni sporazum o imunitetu sa Sjedinjenim Američkim Državama, kojim se državljanima SAD-a odobravaju izuzeća od jurisdikcije Međunarodnog krivičnog suda. Čineći to, zemlja nije u skladu sa zajedničkim stavovima EU o integritetu Rimskog statuta ili povezanim vodećim principima EU o bilateralnim sporazumima o imunitetu. Stoga je potrebno usklađivanje sa stavom EU.	3.Priprema Informacije o predmetnoj preporuci	3.MVP i ostali članovi RG	
4. Nacrt Strategije o suzbijanju hibridnih prijetnji i povezani Akcioni plan čekaju usvajanje.	4. Formiranje nove Komisije koja će izvršiti reviziju nacrta Strategije i pripremiti je za usvajanje. ²⁴	4. Nosioci aktivnosti su MO i MJU (sadašnje Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija) u saradnji sa MVP, MUP, UP, ANB. ²⁵	4. IV kvartal 2022. ili I kvartal 2023.

²⁴ Vlada je 3. X 2019. donijela Odluku o obrazovanju Interesorne komisije za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama, kojom je predsjedavala tadašnja savjetnica predsjednika Vlade za vanjsku i bezbjednosnu politiku.

²⁵ U skladu sa Akcionim planom za implementaciju Strategije nacionalne bezbjednosti Crne Gore 2018 – 2020.